

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VESNICKÁ SÍDLA JAKO BIOCENTRA VYUŽITÍ MAPOVÁNÍ ROSTLIN PRO HODNOCENÍ BIODIVERZITY

VYPRACOVAL: Jiří Rádr

VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE: Doc. RNDr. Emilie Pecharová, CSc.

České Budějovice 2008

Prohlašuji, že jsem na této diplomové práci pracoval samostatně s využitím pramenů uvedených v seznamu literatury.

V Blatné, dne 23.4. 2008

.....
Jiří Rádr

Na tomto místě bych rád poděkoval především vedoucí mé diplomové práce Doc. RNDr. Emilii Pecharové, CSc.. Za cenné rady a kritické připomínky. Rovněž bych chtěl poděkovat panu Václavu Chánovi za pomoc při determinaci druhů, za dohled při práci v terénu i za poskytnutá data, informace a rady, dále pak sl. Markétě Radové za podporu.

Anotace

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit dnešní stav rozšíření druhů, které byly v minulosti jistě hojné v celé oblasti Blatenska. Na základě toho posoudit diverzitu. Se změnou vesnic se změnila také diverzita. Bylo vybráno 22 vesnic, rozptýlených v celé oblasti fyto geografického podokresu Blatensko a 59 druhů rostlin z archeofytů, apofytů a neofytů. Mým úkolem bylo zaznamenat, zda se ještě ve vesnicích na Blatensku vyskytují či ne. Sledované druhy rostlin jsou na ústupu a každým rokem ubývají čím dál tím více.

Abstract

The main aim of graduation theses was today's loom of species distribution, which were in former times surely ample in integral area Blatensko. On the basis of it to review the diversity. With village's alternation the diversity changed, too. The 22 villages scattered in the whole area phytogeographically subregion Blatensko and the 59 plant species from archeofyts, apofyts and neofyts were selected. My objective was to note, if these species are still occurred in Blatensko region or not. The number of monitored plant species decreases and every year are more and more abundant.

Klíčová slova – The Keywords

diverzita - diversity

druh – species

mapování - mapping

vesnice – village

výskyt – incidence

Obsah

Anotace.....	3
1. Úvod.....	5
2.Literární rešerše.....	6
2.1.Vymezení oblasti.....	7
2. 2. Geologické poměry.....	8
2. 3. Klimatické podmínky.....	10
2. 4. Hydrologické podmínky.....	11
2. 5. Pedologické podmínky.....	13
3.Metodika.....	14
3.1. Kritéria výběru obcí a jejich charakteristika.....	14
3. 2. Kritéria výběru sledovaných druhů.....	16
3. 3. Metodika práce v terénu.....	19
3. 4. Metodika zpracování dat.....	20
4.Výsledky.....	21
4.1.Frekvence výskytu druhů a druhová bohatost obcí.....	21
4. 2. Vybraná květena s komentáři a výskytem.....	31
5.Diskuse.....	59
6.Závěr.....	62
7.Použitá literatura.....	64
8.Přílohy.....	69

1. Úvod

Návesní květenou a jejím mapováním se zabývám již od roku 2001.

Snažil jsem se co nejlépe zachytit výskyt některých druhů návesní květeny. Tyto rostliny jsou na našich vesnicích již dlouho a nyní jsou na ústupu. Jsou to buď rostliny vzácné, nebo jsou vázané na určitý typ stanoviště. Mým úkolem bylo zjistit, zda se ještě ve vesnicích na Blatensku vyskytují či ne. Práce by měla mít dále význam pro pozdější studování květeny Blatenska a s časovým odstupem srovnání změn, ke kterým samozřejmě dochází.

Práce je rozdělena do třech částí, do obecné, vlastní a grafické. Obecná část obsahuje podmínky, přírodní poměry atd., vlastní část je výčet všech pozorovaných druhů rostlin se stručnou charakteristikou a výskytem na Blatensku, třetí část – grafické zpracování vlastní části, jsou tabulky, grafy a mapy.

Je pochopitelné, že nejsem sám a první, kdo se návesní květenou na Blatensku zabýval. V minulosti to byli například Skalický, Deyl, Deylová-Skočdopolová a řada jiných. V současné době na této problematice pracuje pan Václav Chán, člen jihočeské pobočky České botanické společnosti, se kterým jsem spolupracoval a který mi pomáhal a radil. Navazoval jsem na diplomovou práci „Výskyt bioindikačně významných taxonů vyšších rostlin ve vybraných vesnicích na Blatensku " Petry Karešové (Karešová, 1998). Ta se mapováním zabývala v letech 1996 – 1997.

2. Literární rešerše

Přibližně od roku 1940 je Blatensko podrobně floristicky zkoumáno. Na výzkumu se podíleli zejména V. Skalický, V. Chán, M. Deyl, B. Deylová – Skočdopolová, J. Komín, P. Karešová a spousta jiných. Výsledky jejich práce jsem používal a čerpal z nich, převážně však z diplomových prací J. Komína (KOMÍN, 2000) a P. Karešové (KAREŠOVÁ, 1998).

Ve většině mnou studovaných publikací autoři uvádějí výčet vyskytujících se druhů v obcích. Jak jsem již uvedl, stěžejní pro mou práci byli zmiňované diplomové práce. Práce Karešové (KAREŠOVÁ, 1998) zahrnuje sledování 14 obcí ve fytogeografickém podokrese Blatensko. Uvádí, že úbytek je způsobován „poměšťováním“ obcí a jejich úpravami.

Komín (KOMÍN, 2000) se orientuje na větší územní celek, popisuje 80 obcí celého Strakonicka. Údaje z výskytu převáděl pomocí analýzy rozptylu jednoduchého třídění na statistické výpočty a sledoval zda-li jsou ve skupinách obcí odpovídajících různému projevu faktoru statisticky významné rozdíly v počtu druhů. Zjišťoval, zda se od sebe liší druhová bohatost v rámci fytogeografických podokresů, klimatických oblastí, druhů podloží, nadmořské výšky, počtu obyvatel, stáří obcí a nakonec zda se od sebe liší obce s přítomností zemědělského družstva a obce kde zemědělská družstva nejsou. Podle něho má největší vliv na druhovou rozmanitost počet obyvatel, nadmořská výška a podloží, velký význam nemá přítomnost zemědělského družstva.

2.1. Vymezení oblasti

Blatensko lze chápat jako oblast z několika hledisek. Když se budeme dívat na Blatensko ze správního pohledu, zasahuje do Jihočeského, Plzeňského a Středočeského kraje. Studované území se z velké části rozkládá v okrese Strakonice, z menší části je také v okresech Plzeň-Jih, Příbram a Klatovy.

Při výběru obcí nebyl brán zřetel na správní členění, ale výhradně na fytogeografické členění.

Nejzápadnější obcí je Kovčín, nejvýchodnější jsou Myštice, nejseverněji se nachází Hvožd'any a nejjižněji Leskovice. Vzdušná vzdálenost mezi obcemi Leskovice a Hvožd'any je circa 30 km a mezi obcemi Kovčín a Myštice cca 22 km (<http://www.mapy.cz>).

2. 2. Geologické poměry

Území Blatenska je z hlediska geologického členění budováno třemi geologickými jednotkami prekambriického až paleozoického stáří:

- a) moldanubikem, tj. metamorfovanými horninami kasejovického výběžku,
- b) horninami středočeského plutonu, které zde mají největší plošné rozšíření,
- c) metamorfovanými horninami jílovského pásma a astrovní zóny (tj. středočeské metamorfované ostrovy) (Friedrich, 1998).

Moldanubické horniny (většinou starohorní a snad i prahorní) tvoří velkou část podkladu Strakonicka, hlavně střed, jih a jihozápad (okolí Strakonice). Hlavními horninami jsou ruly a migmatity. Zastoupeny jsou rovněž krystalické vápence, erlany, křemence, amfibolity a jiné.

Středočeský pluton (stáří spodnokarbonské) je jedním z největších těles hlubinných vyvřelin Českého masívu a do severní střední části Strakonicka (okolí Blatné) zasahuje svou jihozápadní částí. Středočeský pluton je reprezentován hlubinnými vyvřelinami a intruzemi žilných hornin. Většinou převažují granodiority (žuly), tj. horniny, které obsahují křemen, sodnovápenaté živce (plagioklasy) v převaze nad draselnými živci (ortoklasy), biotit a amfibol v různém vzájemném poměru. Nejrozšířenější hlubinnou vyvřelou horninou na Blatensku je biotitický granodiorit, tzv. blatenský typ.

Středočeské metamorfované ostrovy (starohory a starší prvohory) jsou zbytkem původního souvislého pláště středočeského plutonu. Ostrovy zasahují svým jižním okrajem na Blatensko (Lažany) a tvoří výrazný pruh v okolí Škvořetic a Sedlice. Převážná část ostrovů je tvořena Mirotickou ortorulou.

Pokryvné útvary jsou nejmladší geologickou jednotkou. Jsou to třetihorní a čtvrtohorní nezpevněné sedimenty rozšířené hlavně v údolí Otavy a oblasti Vodňanska. Hlavními místy jejich výskytu jsou v otavském údolí okolí Katovic, Strakonice, Štětkně, Mladějovic a Cehnic. Převládajícími složkami těchto vrstev jsou jíly

s vložkami písků, štěrkopísky a lignity (Patera 1985, Treybal 1988).

2. 3. Klimatické podmínky

Území okresu Strakonice spadá v rozdělení dle Atlasu podnebí ČSR (QUITT, 1975) do klimatické oblasti mírně teplé. Z hlediska srážkových úhrnů spadá celé území do podoblasti mírně vlhké. Na území okresu jsou vymezeny následující klimatické okrsky:

teplá oblast	- okrsek A5 -	teplý, mírně vlhký, s mírnou zimou
mírně teplá oblast	- okrsek B3 -	mírně teplý, mírně vlhký, s mírnou zimou, pahorkatinný
	- okrsek B5 -	mírně teplý, mírně vlhký, vrchovinný
	- okrsek B8 -	mírně teplý, vlhký, vrchovinný

V rozdělení dle Quitta spadají nižší polohy okresu do nejteplejší mírně teplé oblasti M11, vyšší polohy pahorkatiny do oblasti M7, vyšší polohy vrchoviny spadají do chladnějších okrsků mírně teplé oblasti MT3 a MT5, nejvyšší polohy okresu s nadmořskými výškami přes 800 m již přechází do chladné oblasti.

Celkově je tedy klima okresu převážně mírně teplé se vzrůstajícími srážkami a klesajícími teplotami s nadmořskou výškou, projevuje se ovšem několik významných faktorů vytvářejících dosti specifický charakter klimatu. Těmito faktory jsou vliv teplého a výsušného proudění fohnů vznikajících na závětrné straně Šumavy a Alp, inverzní charakter pánevních oblastí i plochých sníženin v pahorkatině a dále i nevýrazný vliv srážkového stínu Šumavy. Důsledkem těchto jevů je klima teplé s výraznými letními maximy a relativně suché. Projevy teplotních inverzí naopak způsobují, zejména v oblasti pánví vznik výrazných zimních minim. Výrazné rozdíly mezi zimními a letními teplotami, k nimž přistupuje také výrazná převaha letních srážkových úhrnů nad zimními, způsobují silně kontinentální ráz klimatu. Ten se nejvýrazněji projevuje v oblasti pánví a je výrazný i v oblasti Blatenské pahorkatiny a Pošumaví. Teplejší ráz klimatu pod vlivem fohnů se projevuje i na vegetaci, např. ve výstupu subxerothermní vegetace do vyšších poloh Pošumaví nebo vhodnými podmínkami pro ovocnářství. Výrazný je převažující západní, resp. východo-západní charakter směru proudění vzduchu.

2. 4. Hydrologické podmínky

Území okresu spadá do úmoří Severního moře, do povodí dle řádu Labe, Vltavy a Otavy, která odvodňuje prakticky celé území okresu.

Povodí Lomnice

Povodí levostranného otavského přítoku Lomnice zaujímá celou severní část okresu po rozvodí ležící poblíž linie Čechelovice-Záboří – Němčice-Holušice. Vlastní tok pramení pod západními svahy Třemšína (827 m n. m.), územím okresu prochází jako Smolivecký potok (po Tchořovice) ve směru od SSZ k JJV a dále zhruba ve směru od západu na východ pod názvy Jesec (po Blatnou) a Lomnice (od soutoku se Závišínským potokem u Blatenského zámku). Vlévá se do Otavy u Dědovic mimo území okresu. Území severně od Lomnice odvodňuje několik jejích významnějších přítoků s dalšími drobnými přítoky. Jedná se o Metelský potok, Hajanský potok, Závišínský potok s přítokem Hvožd'anského potoka a Kostratský potok s významnějšími přítoky, jako Ostrovským, Málkovským potokem. Horní tok Lomnice pod názvem Smolivecký potok přijímá od západu významnější přítoky s převahou plochy povodí mimo okres – Újezdský a Hradištský potok (Friedrich, 1998).

Ekologická stabilita biotopů vodotečí v povodí Lomnice je poměrně nízká vzhledem k převaze upravených, často i zpevněných úseků bez kvalitních přirozených vegetačních doprovodů. Výjimku tvoří zejména Závišínský potok (mezi Bezdědovicemi a Blatnou), převážně přirozený charakter má i vlastní tok Lomnice nad Tchořovicemi a pod Buzicemi. Vhodné je uspořádání pozemků v nivách toků včetně upravených úseků s převahou trvalých luk a to často i podél občasných drobných vodotečí; většina nivních luk je ovšem kulturní intenzivní povahy. Tvorba funkční sítě ÚSES předpokládá postupnou revitalizaci vodotečí zařazených jako biokoridory (Friedrich, 1998).

Kvalita povrchových vod je relativně dobrá. Dobrý vliv na kvalitu vod má časté zatravnění niv vodotečí, dále terénní, půdní a klimatické podmínky relativně příznivé vzhledem k erozi půd, časté lesní plochy, existence množství rybníků a absence silných bodových zdrojů znečištění. Hlavním plošným zdrojem znečištění je zemědělství,

včetně četných provozů živočišné výroby a osídlení s větším počtem drobných obcí bez ČOV. Významnějším bodovým zdrojem znečištění je město Blatná se zastoupením průmyslových provozů, zmínit je třeba rovněž provoz ČEPRO u Bělčic, kde dochází k přepadu silně znečištěných vod do místní vodoteče v povodí Kostratského potoka (Friedrich, 1998).

2. 5. Pedologické podmínky

Pro studované území je vzhledem k jeho nadmořské výšce (400–600 m n. m.) a klimatickým poměrům patrná naprostá absence půd teplejších oblastí, jako jsou půdy černozemního charakteru. Už tyto faktory napomáhají tomu, že pedologické poměry jsou v zájmovém území poměrně monotónní. Ale hlavní podíl na zmiňované monotónnosti lze přisoudit povaze matečných hornin. V území jsou zastoupeny především horniny krystalinika (středočeský pluton a ruly moldanubika), zatímco terciérní a kvartérní sedimenty mají jen malý plošný rozsah (Anonymus 1988).

Vývoj půd probíhal v závislosti na vlastnostech půdotvorného substrátu, hydrologických poměrech, reliéfu terénu a klimatických podmínkách. Typologická rozmanitost půd okresu není velká. Na zvětralinách převážně zastoupených kyselých prvohorních a starohorních hornin v terénních poměrech svahů a temen vyvýšenin pahorkatiny až vrchoviny za mírně humidního klimatu vznikly na převážné části ploch hnědé půdy (kambizemě). Dále jsou významně zastoupeny různé typy semihydromorfních a hydromorfních půd – oglejených půd (pseudoglejů), glejových půd (glejů) a nivních půd (fluvizemí) – převážně na substrátu různých kvartérních překryvů v terénních poměrech deluvií, údolnic, niv terénních depresí. V menších okrscích, převážně na substrátu svahovin i ojediněle zastoupených sprašových hlín, jsou v plošším terénu nižších poloh okresu zastoupeny illimerizované půdy (fluvizemě), ojediněle i hnědozemě (Pelíšek et Sekaninová 1975).

Na malých plochách jsou ostrůvkovitě zastoupeny i další půdní typy, často přes malý plošný rozsah významné z hlediska biodiverzity krajiny-rendziny na zvětralinách krystalických vápenců, drnové půdy (arenosoly) na píscích a štěrkopíscích, mělké a nevyvinuté půdy (litozemě) na skalních výchozech různých hornin starého podloží, rankery na sutích ve svažitéch polohách vrchoviny a výjimečně rašelinné půdy (organozem) v trvale zamokřených depresních polohách (Friedrich, 1998).

3. Metodika

3.1. Kritéria výběru obcí a jejich charakteristika

Do fytogeografického podokresu Blatensko spadá celkem 81 obcí. Má práce zahrnuje 22 obcí a osad, jsou to: Březí, Bezdědovice, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Nahošín, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec. Tyto vesnice se vyskytují na celém území Blatenska. Nadmořská výška, ve které vesnice leží, se pohybuje mezi 450 – 580 metrů nad mořem. Většina z nich leží v okrese Strakonice, ostatní v okresech Příbram, Plzeň-Jih a Klatovy.

Při výběru obcí jsem přihlížel na doporučení p. Václava Chána v souvislosti s jeho výzkumem v minulých letech. Sledované obce buď ještě zkoumány nebyly, nebo jsem se vracel do těch, které byly sledovány jen jednou, a výzkum jsem kontroloval a zpřesňoval.

Nadmořská výška v obcích kolísá v rozmezí 400 – 700 metrů nad mořem. Stáří obcí se pohybuje od 150 do 800 let (Anonymus 1988). Klima se v obcích mění od MT 3 do MT 11 podle Klimatického atlasu ČR (Quitt 1971). Podloží je v tabulce z důvodu nedostatku místa uvedeno pouze číselným kódem, kde granodioritům střeodočeského plutonu odpovídá 1, moldanubickým rulám odpovídá 2, střeodočeským metamorfovaným horninám (Mirotickým ortorulám) odpovídá 4 a krystalickým vápencům 5. Stářím obce je míněna doba od první historické zmínky po současnost.

Údaje o nadmořské výšce, počtu obyvatel a první zmínce obci jsou převzaty ze Zeměpisného lexikonu (Nováková et al. 1991) a údaje o podloží z geologické mapy a vysvětlivek ke geologické mapě Strakonicka (Čech et al. 1962, Čepěk et al. 1961, Kodym et al. 1961, Kodym et al. 1963). Největším problémem nakonec bylo získávání údajů o zemědělských družstvech a přítomnosti kravínů a farem. Protože v posledních letech byla velká část kravínů zrušena, ukázalo se jako optimální použít jako zdroj informací jihočeské, střeodočeské a západočeské Zlaté stránky z roku 2005. Tyto údaje jsou shrnuté v tab. č. 1. SLEDOVANÉ OBCE A JEJICH CHARAKTERISTIKA.

tab. č. 1: SLEDOVANÉ OBCE A JEJICH CHARAKTERISTIKA

	obec	Počet obyvatel	Počet obyvatel	Počet obyvatel	Národnost	Klima	První zmínka	Počet	ZD - kraje - vinařská
1.	Bezdědovice	374	273	266	448	MT 11	1186	1	0
2.	Břeží	382	256	123	518	MT 5	1473	1	1
3.	Černívsko	81	64	53	454	MT 7	1352	1	0
4.	Doubravice	250	210	207	531	MT 7	1357	1	1
5.	Drahenický Málkov	416	247	133	490	MT 7	1454	1	1
6.	Hajany	355	202	121	455	MT 11	1393	1	1
7.	Kadov	295	193	125	510	MT 7	1352	1	1
8.	Kocelovice	530	349	244	474	MT 11	1352	1	0
9.	Lnářský Málkov	80	90	89	504	MT 5	1393	1	1
10.	Mačkov	280	239	246	454	MT 7	1315	1	0
11.	Milčice	286	116	64	516	MT 7	1383	1	0
12.	Myštice	356	300	325	510	MT 7	1348	1	0
13.	Nezdřev	290	170	143	528	MT 7	1412	1	0
14.	Nová ves	160	110	66	435	MT 11	1560	1	0
15.	Pacelice	206	143	106	448	MT 7	1380	4	0
16.	Paštiky	48	34	21	465	MT 11	1352	1	0
17.	Pozdyně	259	154	65	582	MT 5	1452	1	0
18.	Řečice	80	83	88	438	MT 11	1772	1	0
19.	Řesanice	420	390	387	520	MT7	1400	1	1
20.	Třebohostice	104	320	309	484	MT 7	1357	1	1
21.	Újezd u Kasejovic	81	32	11	471	MT 7	1383	1	1
22.	Újezdec	285	187	104	495	MT 5	1352	1	1

3. 2. Kritéria výběru sledovaných druhů

Pro potřeby mé diplomové práce jsem vybral tři typy rostlin: archeofyty, neofyty a apofyty.

Jako archeofyty jsou definovány druhy, které byly na naše území zavlečeny do roku 1492 a většinou byly doprovodnými druhy dřívějšího zemědělce. Vycházel jsem ze seznamu archeofytů podle Opravila (Opravil, 1980). Platné názvy jsem převzal z prvních pěti dílů Květeny České republiky (Hejný et Slavík 1988, 1990, Slavík 1992, 1994, 1997). Názvy druhů, které dosud nebyly v Květeně zpracovány, jsem převzal z Dostálova klíče k úplné květeně (Dostál 1958). Dobou zavlečení je míněn výskyt druhu na území Československa potvrzen v archeologickém nálezů z konkrétní doby.

Neofyty jsou druhy zavlečené do České republiky přibližně po roce 1500 (po objevení Ameriky v roce 1492 došlo k velkému rozvoji nejen zámořských cest, ale i vnitrokontinentální dopravy a dovozu řady druhů jako okrasných, užitkových, či omylem jako příměs jiných semen, s krmivem, na kolech a podobně). Řada těchto neofytů představuje dnes nebezpečné invazní druhy v lokálním až celostátním měřítku. (<http://www.priroda.cz>)

Jako apofyty se rozumí, původně užitkové, později zplanělé rostliny. Apofyty jsou druhy domácího původu, vyskytující se na člověkem vytvořených stanovištích (Primack, 2001). Výčet druhů je uveden v tab. č. 2:

Tab. č. 2. VÝČET SLEDOVANÝCH DRUHŮ

typ	Latinský název	Český název
Ar ch eo fy ty	<i>Aethusa cynapium</i> L.	Tetlucha kozí pysk
	<i>Anthemis cotula</i> L.	Rmen smrdutý
	<i>Arctium lappa</i> L.	Lopuch větší
	<i>Arctium minus</i> (Hill.) Bernh.	Lopuch menší
	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.	Lopuch plstnatý
	<i>Armoracia rusticana</i> Gert, Meyer et Scherb.	Křen selský
	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Pelyněk pravý
	<i>Atriplex patula</i> L.	Lebeda rozkladitá
	<i>Atriplex sagitata</i> Borkh.	Lebeda lesklá
	<i>Ballota nigra</i> L.	Měrnice černá
	<i>Carduus crispus</i> L.	Bodlák kadeřavý
	<i>Chelidonium majus</i> L.	Vlaštovičník větší
	<i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	Merlík všedobr
	<i>Chenopodium glaucum</i> L.	Merlík sivý
	<i>Chenopodium hybridum</i> L.	Merlík zvrhlý
	<i>Chenopodium polyspermum</i> L.	Merlík mnohosemenný
	<i>Chenopodium vulvaria</i> L.	Merlík smrdutý
	<i>Cichorium intybus</i> L.	Čekanka obecná
	<i>Cirsium vulgare</i> (Sav) Ten.	Pcháč obecný
	<i>Conium maculatum</i> L.	Bolehav plamatý
	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Rantl.	Úhorník mnohodílný
	<i>Echium vulgare</i> L.	Hadinec obecný
	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	Trýzel malokvětý
	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	Pryšec kolovratec
	<i>Euphorbia peplus</i> L.	Pryšec okrouhlostý
	<i>Geranium pusillum</i> BURM. fil	Kakost maličká
	<i>Hyoscamus niger</i> L.	Blín černý
	<i>Lactuca serriola</i> L. (Torn)	Locika kompasová
	<i>Lamium album</i> L.	Hluchavka bílá
	<i>Leonurus cardiaca</i> L.	Srdečník obecný
	<i>Lepidium ruderalis</i> L.	Řeřicha rumní
	<i>Malva neglecta</i> WALLR.	Sléz přehlížený
	<i>Malva sylvestris</i> L.	Sléz lesní
	<i>Melilotus alba</i> MED.	Komonice bílá
	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) PALLAS	Komonice lékařská
	<i>Nepeta cataria</i> L.	Šanta kočičí
	<i>Onopordum acanthium</i> L.	Ostropes trubil
	<i>Pastinaca sativa</i> subsp. <i>urens</i> GODR.	Pastinák setý tmavý
	<i>Pyrethrum parthenium</i> L.	Řimbaba obecná
	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) SCOP.	Hulevník lékařský
	<i>Sonchus asper</i> (L.) HILL	Mléč drsný
	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	Mléč zelinný
	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Vratič obecný
<i>Urtica urens</i> L.	Kopřiva žahavka	
<i>Verbena officinalis</i> L.	Sporýš lékařský	
Ne ofy ty	<i>Conyza canadensis</i> L.	Turanka kanadská
	<i>Datura stramonium</i> var. <i>stramonium</i> L.	Durman obecný
	<i>Datura stramonium</i> var. <i>tatula</i> L.	Durman obecný fialový
	<i>Galinsoga parviflora</i> CAV.	Pět'our maloúborný
	<i>Galinsoga quadriradiata</i> (HUMB., BONPL et KUNTB.) BENTH. in OERST.	Pět'our srstnatý
	<i>Impatiens glandulifera</i> ROYLE.	Netýkavka žlaznatá
	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Netýkavka malokvětá
	<i>Matricaria discoidea</i> DC.	Heřmáněk terčovitý

Ap ofy ty	<i>Carduus nutans L.</i>	Bodlák níci
	<i>Chaerophyllum aromaticum L.</i>	Krablice zápašná
	<i>Galeopsis pubescens BESSER</i>	Konopice pýřitá
	<i>Geum urbanum L.</i>	Kuklík městský
	<i>Potentilla anserina L.</i>	Mochna husí
	<i>Potentilla supina L.</i>	Mochna poléhavá
	<i>Torilis japonica (HOUTT.)DC.</i>	Tořice japonská

3. 3. Metodika práce v terénu

Když jsem procházel jednotlivé obce, soustředil jsem se jak na zastavenou část, tak převážně na výběhy slepic a drůbeže, kravíny, vepřiny a ostatní zemědělskou činnost v extravilánu. V intravilánu jsem sledoval návsi, komunikace, autobusové zastávky, rumiště a jiná místa, která vyhovují zkoumaným rostlinám. Navštěvoval jsem s dovolením i soukromé dvorky a zahrádky, aby byl průzkum obcí kompletní.

K účelu mapování bylo vybráno 59 druhů rostlin. Tyto rostliny kdysi rostly na vesnicích velmi hojně a byly to typické rostliny pro vesnice, rostly zde díky zemědělství a způsobu života na vsích. Některé z nich jsou hojné i dnes, ale většina se musela omezit pouze na zemědělská družstva a zemědělské usedlosti nebo na místa, která jsou podobná těm původním. Některé se přizpůsobily a ty co ne, jsou na ústupu nebo jsou vzácné, jako například rmen smrdutý (*Anthemis cotula*), šanta kočičí (*Nepeta cataria*).

Při vlastním pozorování obcí jsem si zapisoval jednotlivé druhy do sešitu společně s poznámkami o místech a stanovištích výskytu. Potom již následovalo vlastní zapisování do tabulek. Seznam rostlin podle abecedního systému je uveden v příloze.

Údaje o rostlinách, které jsou v práci použity, jsem čerpal z Nové Květeny ČSR 1., 2. (Dostál J., 1989), přírodní poměry z Okresní generelu ÚSES (Friedrich A., 1998), výskyt rostlin na Blatensku z Příspěvků ke květeně Blatenska I., II., III. (Skalický V., 1958, 1961, 1980), Květeny Blatenska (Deyl M., Deylová-Skočdoplová B., 1989), dále z diplomových prací: Faktory ovlivňující výskyt archeofytů v obcích Strakonicka (Komín J., 2000) a výskyt bioindikačně významných taxonů vyšších rostlin ve vybraných vesnicích na Blatensku (Karešová P., 1998).

Správnost determinace jsem konzultoval s panem V. Chánem.

3. 4. Metodika zpracování dat

Výsledky jsem zpracovával v programu Microsoft Office Excel 2003. Do tohoto programu jsem zapisoval zjištěné údaje, které jsem následně vyhodnocoval. Počítal jsem nejdůležitější statistické výpočty, a to sumu nálezů, průměr nálezů a % zastoupení. Suma nálezů má vyjadřovat, v kolika obcích byl daný druh nalezen nebo kolik bylo v jednotlivých obcích nalezeno druhů. Průměr nálezů nám říká, kolik bylo v konkrétní obci průměrně nalezeno druhů či v kolika obcích byl druh průměrně nalezen. Procentické zastoupení ukazuje, v kolika z 22 obcí byl druh nalezen a stejně tak, kolik druhů z 59 bylo v jednotlivých obcích nalezeno.

4. Výsledky

4.1. Frekvence výskytu druhů a druhová bohatost obcí

Jelikož bylo 59 druhů rostlin vybíráno s ohledem na předpokládaný výskyt ve fytogeografickém podokrese Blatensko, většina z nich byla v obcích nalezena. Samozřejmě ne vždy jsem byl naprosto úspěšný, a to přesně v šesti případech tzn., že v 10,17 % nebyl nález prokázán. Nelze ale stoprocentně tvrdit, že tyto druhy v obcích vůbec nerostou. Je nutné vzít v potaz rozlehlost některých obcí a dále nízký vzrůst drobných druhů, kde hrozí snadné přehlédnutí. Další znesnadnění determinace může mít za následek kosení a sečení trávníků na návších, podél komunikací a na zahradách.

V tabulce č. 3: DIVERZITA V OBCÍCH, je zaznamenáno, zda byl v konkrétní obci prokázán výskyt konkrétního druhu. V tabulce, číslo 1 znamená, že daný druh byl v obci pozorován, číslo nula vyjadřuje neprokázání výskytu. Tabulka č. 4: DRUHY V ZÁVISLOSTI NA VÝSKYTU V OBCÍCH, vyjadřuje v kolika obcích byly jednotlivé druhy nalezeny, jaký je průměr a dále jaké je procentické zastoupení. Tabulka č. 4: OBCE V ZÁVISLOSTI NA VÝSKYTU DRUHŮ ukazuje diverzitu v obcích, průměr a procentické vyjádření. Graf č. 1 navazuje na tabulku č. 4, sloupec modré barvy vyjadřuje sumu a fialový procentické zastoupení. Z tabulky č. 6: POŘADÍ OBCÍ V ZÁVISLOSTI NA DIVERZITĚ je zřejmé, která obec je co do počtu nalezených druhů nejbohatší. Nejvíce sledovaných druhů bylo v obci Kocelovice a to celkem 39, nejméně 21 v obci Paštiky. Na tuto tabulku navazuje graf č. 2. Další tabulka, a to č. 7: Pořadí druhů podle množství výskytů, seřazuje druhy podle toho, zda byly nalezeny a kolikrát od nejmenšího výskytu po ten největší. V tabulce č. 8: Hojnost druhů ve sledovaných obcích, jsem si rozdělil druhy podle procenta výskytu na jednotlivé hojnosti-velmi hojný výskyt, hojný výskyt, častý výskyt, roztroušený výskyt a vzácný výskyt. Kriteria rozdělení jsou uvedena taktéž v tabulce

tabulka č. 3: DIVERZITA V OBCÍCH

	Bezdědovice	Břeží	Černívsko	Doubravice	Drah. Málkov	Hajany
<i>Aethusa cynapium</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Anthemis cotula</i>	0	0	0	0	0	1
<i>Arctium lappa</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Arctium minus</i>	0	1	0	1	1	0
<i>Arctium tomentosum</i>	1	1	1	0	1	1
<i>Armoracia rusticana</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Artemisia absinthium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Atriplex patula</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Atriplex sagitata</i>	1	0	0	0	1	1
<i>Ballota nigra</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Carduus crispus</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Chelidonium majus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	1	1	0	1	1	1
<i>Chenopodium glaucum</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Chenopodium hybridum</i>	1	1	0	1	1	1
<i>Chenopodium polyspermum</i>	0	0	0	0	1	1
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Cichorium intybus</i>	1	0	0	1	0	1
<i>Cirsium vulgare</i>	0	1	0	1	0	1
<i>Conium maculatum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Descurainia sophia</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Echium vulgare</i>	1	0	1	1	1	1
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Euphorbia helioscopia</i>	0	0	0	0	0	1
<i>Euphorbia peplus</i>	0	1	1	0	1	1
<i>Geranium pusillum</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Hyoscamus niger</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Lactuca serriola</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Lamium album</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Leononurus cardiaca</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Lepidium ruderales</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Malva neglecta</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Malva sylvestris</i>	0	0	0	0	0	1
<i>Melilotus alba</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Melilotus officinalis</i>	0	0	0	0	0	1
<i>Nepeta cataria</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Pyrethrum partehium</i>	1	1	1	0	1	0
<i>Sisymbrium officinale</i>	0	1	1	1	1	1
<i>Sonchus asper</i>	0	1	0	0	0	1
<i>Sonchus oleraceus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Tanacetum vulgare</i>	1	1	1	1	0	0
<i>Urtica urens</i>	0	1	0	1	0	1
<i>Verbena officinalis</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Conyza canadensis</i>	0	1	1	1	0	1
<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Galinsoga parviflora</i>	0	1	0	1	1	1
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	1	1	1	1	1	0
<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Impatiens parviflora</i>	0	0	0	0	1	1
<i>Matricaria discoidea</i>	0	0	0	1	0	0
<i>Carduus nutans</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	0	0	0	1	1	1
<i>Galeopsis pubescens</i>	1	1	0	1	0	1
<i>Geum urbanum</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Potentilla anserina</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Potentilla supina</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Torilis japonica</i>	1	1	1	1	1	1

pokračování tab. 3

	Kadov	Kocelovice	Ln. Málkov	Mačkov	Milčice	Myštice
<i>Aethusa cynapium</i>	1	1	1	1	0	1
<i>Anthemis cotula</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Arctium lappa</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Arctium minus</i>	1	0	1	1	1	1
<i>Arctium tomentosum</i>	1	1	0	1	1	1
<i>Armoracia rusticana</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Artemisia absinthium</i>	0	1	1	0	0	0
<i>Atriplex patula</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Atriplex sagitata</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Ballota nigra</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Carduus crispus</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Chelidonium majus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Chenopodium glaucum</i>	0	1	1	0	0	0
<i>Chenopodium hybridum</i>	0	0	0	1	1	0
<i>Chenopodium polyspermum</i>	0	1	1	0	0	0
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Cichorium intybus</i>	0	1	0	0	1	1
<i>Cirsium vulgare</i>	1	0	0	1	1	1
<i>Conium maculatum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Descurainia sophia</i>	1	1	1	0	0	1
<i>Echium vulgare</i>	0	1	1	0	0	0
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Euphorbia helioscopia</i>	0	1	0	1	0	0
<i>Euphorbia peplus</i>	0	1	1	1	1	1
<i>Geranium pusillum</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Hyoscamus niger</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Lactuca serriola</i>	1	1	1	0	1	1
<i>Laniam album</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Leononurus cardiaca</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Lepidium rudemale</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Malva neglecta</i>	0	1	1	1	1	1
<i>Malva sylvestris</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Melilotus alba</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Melilotus officinalis</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Nepeta cataria</i>	0	0	1	0	0	1
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pyrethrum partehium</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Sisymbrium officinale</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Sonchus asper</i>	0	1	1	1	0	1
<i>Sonchus oleraceus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Tanacetum vulgare</i>	0	1	0	1	1	0
<i>Urtica urens</i>	1	1	1	1	0	0
<i>Verbena officinalis</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Conyza canadensis</i>	0	0	1	1	0	1
<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Galinsoga parviflora</i>	0	1	1	1	0	1
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	0	1	1	1	0	1
<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Impatiens parviflora</i>	0	1	0	0	0	0
<i>Matricaria discoidea</i>	1	1	0	1	0	0
<i>Carduus nutans</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	1	1	0	0	0	0
<i>Galeopsis pubescens</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Geum urbanum</i>	0	1	1	1	1	1
<i>Potentilla anserina</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Potentilla supina</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Torilis japonica</i>	0	1	1	1	1	1

pokračování tab. 3

	Nezdřev	Nová Ves	Pacelice	Paštiky	Pozdyně	Řečice
<i>Aethusa cynapium</i>	1	1	1	0	1	0
<i>Anthemis cotula</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Arctium lappa</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Arctium minus</i>	1	0	1	1	1	1
<i>Arctium tomentosum</i>	1	1	0	1	0	1
<i>Armoracia rusticana</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Artemisia absinthium</i>	0	0	1	0	1	0
<i>Atriplex patula</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Atriplex sagitata</i>	0	0	0	0	1	1
<i>Ballota nigra</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Carduus crispus</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Chelidonium majus</i>	1	1	1	0	1	1
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	1	1	1	0	1	1
<i>Chenopodium glaucum</i>	1	1	0	0	0	0
<i>Chenopodium hybridum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Chenopodium polyspermum</i>	0	0	0	0	1	1
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Cichorium intybus</i>	0	0	0	1	0	1
<i>Cirsium vulgare</i>	1	0	0	0	0	0
<i>Conium maculatum</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Descurainia sophia</i>	1	1	1	0	0	1
<i>Echium vulgare</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Euphorbia helioscopia</i>	0	1	0	0	1	1
<i>Euphorbia peplus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Geranium pusillum</i>	1	1	0	1	1	1
<i>Hyoscamus niger</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Lactuca serriola</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Lamium album</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Leonurus cardiaca</i>	1	1	0	0	1	1
<i>Lepidium rudemale</i>	1	0	0	0	0	1
<i>Malva neglecta</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Malva sylvestris</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Melilotus alba</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Melilotus officinalis</i>	0	0	1	0	0	0
<i>Nepeta cataria</i>	0	0	0	0	1	0
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Pyrethrum parthenium</i>	1	1	1	0	0	1
<i>Sisymbrium officinale</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Sonchus asper</i>	0	1	0	1	1	1
<i>Sonchus oleraceus</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Tanacetum vulgare</i>	0	1	1	1	1	1
<i>Urtica urens</i>	0	1	0	0	0	1
<i>Verbena officinalis</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Conyza canadensis</i>	1	1	1	1	0	1
<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Galinsoga parviflora</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Impatiens parviflora</i>	0	1	0	0	0	1
<i>Matricaria discoidea</i>	1	1	0	0	0	1
<i>Carduus nutans</i>	1	0	1	0	0	0
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	1	1	0	0	1	0
<i>Galeopsis pubescens</i>	1	1	1	1	1	0
<i>Geum urbanum</i>	1	1	1	0	1	1
<i>Potentilla anserina</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Potentilla supina</i>	0	1	1	0	1	0
<i>Torilis japonica</i>	0	1	1	0	1	1

pokračování tab. 3

	Řesanice	Třebohostice	Újezd u Kas.	Újezdec
<i>Aethusa cynapium</i>	1	1	1	1
<i>Anthemis cotula</i>	0	1	0	0
<i>Arctium lappa</i>	0	0	0	1
<i>Arctium minus</i>	0	1	0	1
<i>Arctium tomentosum</i>	0	0	1	1
<i>Armoracia rusticana</i>	1	1	1	1
<i>Artemisia absinthium</i>	0	1	0	1
<i>Atriplex patula</i>	1	0	1	1
<i>Atriplex sagitata</i>	0	0	0	1
<i>Ballota nigra</i>	1	1	1	1
<i>Carduus crispus</i>	0	0	0	0
<i>Chelidonium majus</i>	1	1	1	1
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	1	1	1	1
<i>Chenopodium glaucum</i>	0	0	1	0
<i>Chenopodium hybridum</i>	0	0	0	0
<i>Chenopodium polyspermum</i>	0	0	0	1
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0	0	0
<i>Cichorium intybus</i>	0	0	1	0
<i>Cirsium vulgare</i>	0	1	0	1
<i>Conium maculatum</i>	0	1	0	0
<i>Descurainia sophia</i>	1	1	1	0
<i>Echium vulgare</i>	0	1	0	1
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	0	0	0	0
<i>Euphorbia helioscopia</i>	0	0	0	0
<i>Euphorbia peplus</i>	1	1	1	0
<i>Geranium pusillum</i>	1	1	1	1
<i>Hyoscamus niger</i>	0	0	0	0
<i>Lactuca serriola</i>	1	1	1	1
<i>Lamium album</i>	1	1	1	1
<i>Leonurus cardiaca</i>	0	1	0	0
<i>Lepidium ruderale</i>	0	1	0	1
<i>Malva neglecta</i>	1	1	1	0
<i>Malva sylvestris</i>	1	0	1	0
<i>Melilotus alba</i>	0	0	0	0
<i>Melilotus officinalis</i>	0	0	0	0
<i>Nepeta cataria</i>	0	0	0	0
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0	0	0
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	0	1	0	0
<i>Pyrethrum parthenium</i>	0	1	0	1
<i>Sisymbrium officinale</i>	1	1	1	1
<i>Sonchus asper</i>	0	0	0	1
<i>Sonchus oleraceus</i>	1	1	1	1
<i>Tanacetum vulgare</i>	0	1	0	1
<i>Urtica urens</i>	0	1	1	0
<i>Verbena officinalis</i>	0	1	0	0
<i>Conyza canadensis</i>	1	1	1	0
<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0	0	0	0
<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0	0	0	0
<i>Galinsoga parviflora</i>	1	1	1	0
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	1	1	1	0
<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0	0	0
<i>Impatiens parviflora</i>	0	0	1	1
<i>Matricaria discoidea</i>	0	1	1	0
<i>Carduus nutans</i>	0	0	0	1
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	1	0	1	0
<i>Galeopsis pubescens</i>	1	1	1	1
<i>Geum urbanum</i>	1	1	1	1
<i>Potentilla anserina</i>	1	1	1	1
<i>Potentilla supina</i>	0	1	0	0
<i>Torilis japonica</i>	1	1	1	0

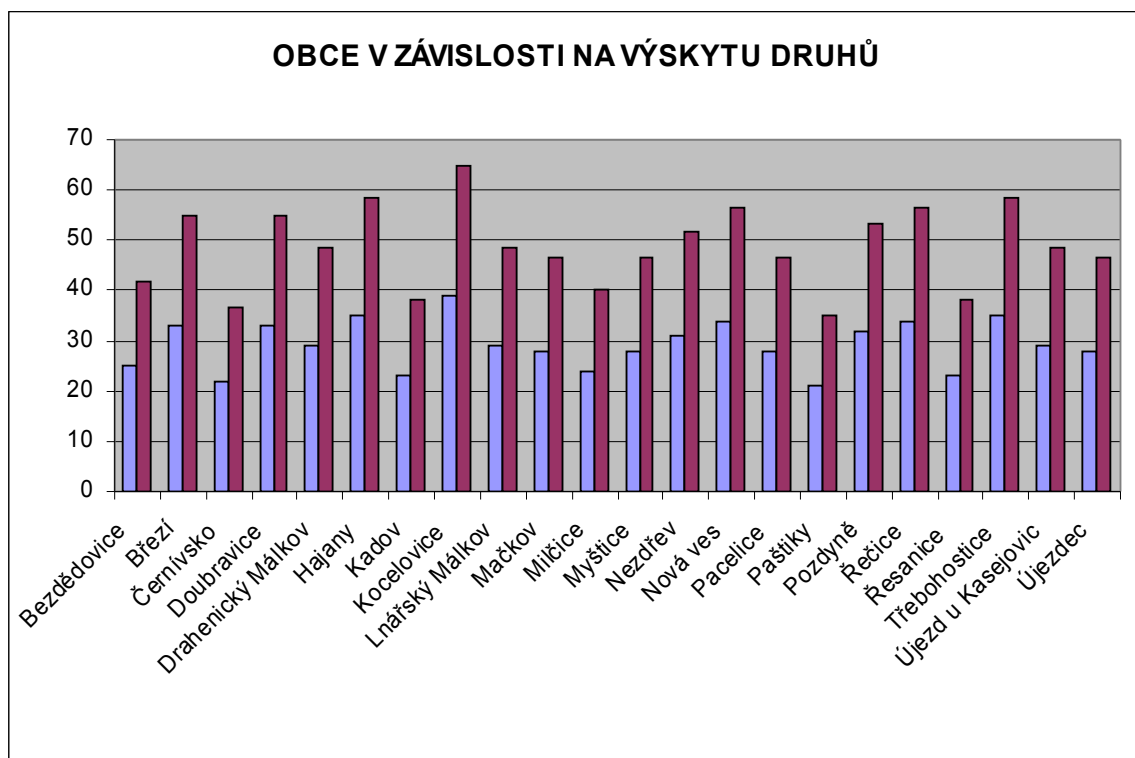
tab. č. 4: DRUHY V ZÁVISLOSTI NA VÝSKYTU V OBCÍCH

		suma	průměr	%
Arch eofyt y	<i>Aethusa cynapium</i>	19	0,88	87,50
	<i>Anthemis cotula</i>	3	0,15	14,58
	<i>Arctium lappa</i>	3	0,15	14,58
	<i>Arctium minus</i>	15	0,67	66,67
	<i>Arctium tomentosum</i>	16	0,71	70,83
	<i>Armoracia rusticana</i>	22	1,00	100,00
	<i>Artemisia absinthium</i>	6	0,29	29,17
	<i>Atriplex patula</i>	21	0,94	93,75
	<i>Atriplex sagittata</i>	7	0,31	31,25
	<i>Ballota nigra</i>	22	1,00	100,00
	<i>Carduus crispus</i>	2	0,08	8,33
	<i>Chelidonium majus</i>	21	0,96	95,83
	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	20	0,92	91,67
	<i>Chenopodium glaucum</i>	6	0,27	27,08
	<i>Chenopodium hybridum</i>	7	0,29	29,17
	<i>Chenopodium polyspermum</i>	7	0,31	31,25
	<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0,00	0,00
	<i>Cichorium intybus</i>	9	0,40	39,58
	<i>Cirsium vulgare</i>	10	0,46	45,83
	<i>Conium maculatum</i>	1	0,06	6,25
	<i>Descurainia sophia</i>	17	0,77	77,08
	<i>Echium vulgare</i>	15	0,67	66,67
	<i>Erysimum cheiranthoides</i>	1	0,04	4,17
	<i>Euphorbia helioscopia</i>	6	0,25	25,00
	<i>Euphorbia peplus</i>	18	0,81	81,25
	<i>Geranium pusillum</i>	21	0,96	95,83
	<i>Hyoscamus niger</i>	0	0,00	0,00
	<i>Lactuca serriola</i>	21	0,96	95,83
	<i>Lamium album</i>	22	1,00	100,00
	<i>Leonurus cardiaca</i>	7	0,31	31,25
	<i>Lepidium ruderales</i>	5	0,25	25,00
	<i>Malva neglecta</i>	20	0,90	89,58
	<i>Malva sylvestris</i>	3	0,17	16,67
	<i>Melilotus alba</i>	1	0,04	4,17
<i>Melilotus officinalis</i>	3	0,13	12,50	
<i>Nepeta cataria</i>	4	0,17	16,67	
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0,00	0,00	
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	2	0,10	10,42	
<i>Pyrethrum parthenium</i>	13	0,58	58,33	
<i>Sisymbrium officinale</i>	21	0,96	95,83	
<i>Sonchus asper</i>	11	0,48	47,92	
<i>Sonchus oleraceus</i>	22	1,00	100,00	
<i>Tanacetum vulgare</i>	14	0,63	62,50	
<i>Urtica urens</i>	11	0,50	50,00	
<i>Verbena officinalis</i>	2	0,10	10,42	
Neof yty	<i>Conyza canadensis</i>	15	0,69	68,75
	<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0	0,00	0,00
	<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0	0,00	0,00
	<i>Galinsoga parviflora</i>	17	0,77	77,08
	<i>Galinsoga quadriradiata</i>	18	0,81	81,25
	<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0,00	0,00
	<i>Impatiens parviflora</i>	7	0,33	33,33
<i>Matricaria discoidea</i>	9	0,42	41,67	
Apof yty	<i>Carduus nutans</i>	7	0,31	31,25
	<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	10	0,46	45,83
	<i>Galeopsis pubescens</i>	19	0,88	87,50
	<i>Geum urbanum</i>	20	0,92	91,67
	<i>Potentilla anserina</i>	22	1,00	100,00
	<i>Potentilla supina</i>	4	0,19	18,75
<i>Torilis japonica</i>	18	0,81	81,25	

tab. č. 5: OBCE V ZÁVISLOSTI NA VÝSKYTU DRUHŮ

OBEC	SUMA	PRŮMĚR	%
Bezdědovice	25	0,42	41,67
Břeží	33	0,55	55,00
Černívsko	22	0,37	36,67
Doubravice	33	0,55	55,00
Drahenický Málkov	29	0,48	48,33
Hajany	35	0,58	58,33
Kadov	23	0,38	38,33
Kocelovice	39	0,65	65,00
Lnářský Málkov	29	0,48	48,33
Mačkov	28	0,47	46,67
Milčice	24	0,40	40,00
Myštice	28	0,47	46,67
Nezdřev	31	0,52	51,67
Nová ves	34	0,57	56,67
Pacelice	28	0,47	46,67
Paštiky	21	0,35	35,00
Pozdyně	32	0,53	53,33
Řečice	34	0,57	56,67
Řesanice	23	0,38	38,33
Třebohostice	35	0,58	58,33
Újezd u Skaličan	29	0,48	48,33
Újezdec	28	0,47	46,67

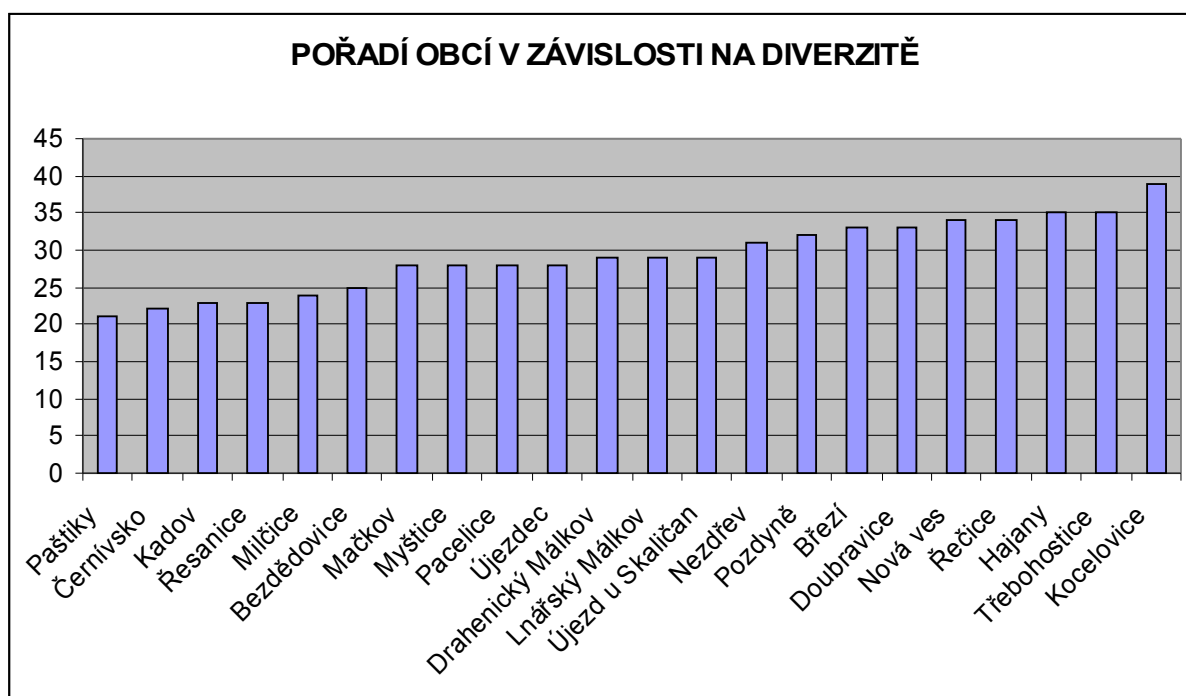
GRAF č. 1: OBCE V ZÁVISLOSTI NA VÝSKYTU DRUHŮ

tab. č. 6: POŘADÍ OBCÍ V ZÁVISLOSTI NA DIVERZITĚ

OBEC	SUMA
Paštiky	21
Černívsko	22
Kadov	23
Řesanice	23
Milčice	24
Bezdědovice	25
Mačkov	28
Myštice	28
Pacelice	28
Újezdec	28
Drahenický Málkov	29
Lnářský Málkov	29
Újezd u Skaličan	29
Nezdřev	31
Pozdyně	32
Břeží	33
Doubravice	33
Nová ves	34
Řečice	34
Hajany	35
Třebohostice	35
Kocelovice	39

GRAF č. 2: POŘADÍ OBCÍ V ZÁVISLOSTI NA DIVERZITĚ

tab. č. 7: POŘADÍ DRUHŮ PODLE MNOŽSTVÍ VÝSKYTŮ

Druh	suma	průměr	%
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0	0,00	0,00
<i>Hyoscamus niger</i>	0	0,00	0,00
<i>Onopordum acanthium</i>	0	0,00	0,00
<i>Datura stramonium</i> var. <i>stramonium</i>	0	0,00	0,00
<i>Datura stramonium</i> var. <i>tatula</i>	0	0,00	0,00
<i>Impatiens glandulifera</i>	0	0,00	0,00
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	1	0,04	4,17
<i>Melilotus alba</i>	1	0,04	4,17
<i>Conium maculatum</i>	1	0,06	6,25
<i>Carduus crispus</i>	2	0,08	8,33
<i>Pastinaca sativa</i> subsp. <i>urens</i>	2	0,10	10,42
<i>Verbena officinalis</i>	2	0,10	10,42
<i>Melilotus officinalis</i>	3	0,13	12,50
<i>Anthemis cotula</i>	3	0,15	14,58
<i>Arctium lappa</i>	3	0,15	14,58
<i>Malva sylvestris</i>	3	0,17	16,67
<i>Nepeta cataria</i>	4	0,17	16,67
<i>Potentilla supina</i>	4	0,19	18,75
<i>Euphorbia helioscopia</i>	6	0,25	25,00
<i>Lepidium ruderale</i>	5	0,25	25,00
<i>Chenopodium glaucum</i>	6	0,27	27,08
<i>Artemisia absinthium</i>	6	0,29	29,17
<i>Chenopodium hybridum</i>	7	0,29	29,17
<i>Atriplex sagittata</i>	7	0,31	31,25
<i>Chenopodium polyspermum</i>	7	0,31	31,25
<i>Leonurus cardiaca</i>	7	0,31	31,25
<i>Carduus nutans</i>	7	0,31	31,25
<i>Impatiens parviflora</i>	7	0,33	33,33
<i>Cichorium intybus</i>	9	0,40	39,58
<i>Matricaria discoidea</i>	9	0,42	41,67
<i>Cirsium vulgare</i>	10	0,46	45,83
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	10	0,46	45,83
<i>Sonchus asper</i>	11	0,48	47,92
<i>Urtica urens</i>	11	0,50	50,00
<i>Pyrethrum parthenium</i>	13	0,58	58,33
<i>Tanacetum vulgare</i>	14	0,63	62,50
<i>Arctium minus</i>	15	0,67	66,67
<i>Echium vulgare</i>	15	0,67	66,67
<i>Conyza canadensis</i>	15	0,69	68,75
<i>Arctium tomentosum</i>	16	0,71	70,83
<i>Descurainia sophia</i>	17	0,77	77,08
<i>Galinsoga parviflora</i>	17	0,77	77,08
<i>Euphorbia peplus</i>	18	0,81	81,25
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	18	0,81	81,25
<i>Torilis japonica</i>	18	0,81	81,25
<i>Aethusa cynapium</i>	19	0,88	87,50
<i>Galeopsis pubescens</i>	19	0,88	87,50
<i>Malva neglecta</i>	20	0,90	89,58
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	20	0,92	91,67
<i>Geum urbanum</i>	20	0,92	91,67
<i>Atriplex patula</i>	21	0,94	93,75
<i>Chelidonium majus</i>	21	0,96	95,83
<i>Geranium pusillum</i>	21	0,96	95,83
<i>Lactuca serriola</i>	21	0,96	95,83
<i>Sisymbrium officinale</i>	21	0,96	95,83
<i>Armoracia rusticana</i>	22	1,00	100,00
<i>Ballota nigra</i>	22	1,00	100,00
<i>Lamium album</i>	22	1,00	100,00
<i>Sonchus oleraceus</i>	22	1,00	100,00
<i>Potentilla anserina</i>	22	1,00	100,00

tab. č. 8: HOJNOST DRUHŮ VE SLEDOVANÝCH OBCÍCH

Velmi hojný	více jak 70%
Hojný	69% – 50%
Častý	49% – 30%
Roztroušený	29% – 15%
Vzácný	méně jak 15%

Druh	%
<i>Armoracia rusticana</i>	100,00
<i>Ballota nigra</i>	100,00
<i>Lamium album</i>	100,00
<i>Sonchus oleraceus</i>	100,00
<i>Potentilla anserina</i>	100,00
<i>Chelidonium majus</i>	95,83
<i>Geranium pusillum</i>	95,83
<i>Lactuca serriola</i>	95,83
<i>Sisymbrium officinale</i>	95,83
<i>Atriplex patula</i>	93,75
<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	91,67
<i>Geum urbanum</i>	91,67
<i>Malva neglecta</i>	89,58
<i>Aethusa cynapium</i>	87,50
<i>Galeopsis pubescens</i>	87,50
<i>Euphorbia peplus</i>	81,25
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	81,25
<i>Torilis japonica</i>	81,25
<i>Descurainia sophia</i>	77,08
<i>Galinsoga parviflora</i>	77,08
<i>Arctium tomentosum</i>	70,83
<i>Conyza canadensis</i>	68,75
<i>Arctium minus</i>	66,67
<i>Echium vulgare</i>	66,67
<i>Tanacetum vulgare</i>	62,50
<i>Pyrethrum parthenium</i>	58,33
<i>Urtica urens</i>	50,00
<i>Sonchus asper</i>	47,92
<i>Cirsium vulgare</i>	45,83
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	45,83

Druh	%
<i>Matricaria discoidea</i>	41,67
<i>Cichorium intybus</i>	39,58
<i>Impatiens parviflora</i>	33,33
<i>Atriplex sagittata</i>	31,25
<i>Chenopodium polyspermum</i>	31,25
<i>Leonurus cardiaca</i>	31,25
<i>Carduus nutans</i>	31,25
<i>Chenopodium hybridum</i>	29,17
<i>Artemisia absinthium</i>	29,17
<i>Chenopodium glaucum</i>	27,08
<i>Euphorbia helioscopia</i>	25,00
<i>Lepidium ruderale</i>	25,00
<i>Potentilla supina</i>	18,75
<i>Malva sylvestris</i>	16,67
<i>Nepeta cataria</i>	16,67
<i>Anthemis cotula</i>	14,58
<i>Arctium lappa</i>	14,58
<i>Melilotus officinalis</i>	12,50
<i>Pastinaca sativa subsp. urens</i>	10,42
<i>Verbena officinalis</i>	10,42
<i>Carduus crispus</i>	8,33
<i>Conium maculatum</i>	6,25
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	4,17
<i>Melilotus alba</i>	4,17
<i>Chenopodium vulvaria</i>	0,00
<i>Hyoscyamus niger</i>	0,00
<i>Onopordum acanthium</i>	0,00
<i>Datura stramonium var. stramonium</i>	0,00
<i>Datura stramonium var. tatula</i>	0,00
<i>Impatiens glandulifera</i>	0,00

4. 2. Vybraná květena s komentáři a výskytem

V abecedním seznamu jsou uvedeny sledované druhy, doplněné o komentář, který se skládá z obecné části, jako je taxonomické zařazení a stručný popis rostliny (Dostál 1989, Hejný et Slavík 1988, 1990, Slavík 1992, 1994, 1997), dále obecné rozšíření a mnou zjištěné rozšíření.

1. *Aethusa cynapium* L. – tetlucha kozí pysk

Čeleď: *Apiaceae* - miříkovité

Popis: Je to jednoletá až dvouletá rostlina, dosahující výšky 5 – 200 cm.

Stanoviště: Pole, zahrady, podél cest, smetiště, rumiště, v křovinách a pastvinách, roste téměř výhradně v blízkosti lidských sídel nebo na stanovištích ovlivněných lidskou činností.

Půdy, na kterých se vyskytuje jsou vlhké, humózní, živné, zásadité i neutrální, písčitohlinité.

Využití: V minulosti se tetluchy užívalo jako utišujícího prostředku, k rozpouštění močových kaménku a močového písku nebo ve formě obkladu na různá kožní poranění či na kožní záněty. V současnosti se tetlucha užívá výhradně v homeopatii.

Výskyt: Tetlucha byla sledována především podél cest a na rumištích, či zahradách v těchto studovaných obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Pozdyně, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec. *Aethusa cynapium* byla nalezena v 19 z 22 sledovaných vesnic.

2. *Anthemis cotula* L. – rmen smrdutý

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčkovité

Popis: Tato vzácná rostlina je jednoletá, 20 – 60 cm vysoká.

Z hlediska ohrožení jej řadíme do skupiny C3 – ohrožené taxony. Vykazují slabší, ale prokazatelný a trvalý ústup.

Stanoviště: Roste na pustých místech, rumištích, cestách, návsích, drůbežích

pastvinách a polích.

Půdy jsou vlhké, živné, zásadité až neutrální, písčité i hlinité.

Výskyt: Objevit tuto vzácnou rostlinu se mi podařilo pouze ve výběžích slepic v obcích Hajany, Kocelovice, Třebohostice.

Anthemis cotula byl nalezen ve 3 z 22 sledovaných vesnic.

3. *Arctium lappa* L. – lopuch větší

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitě

Popis: Tato rostlina je dvouletá, dorůstající výšek v rozmezí okolo 90 – 150 cm.

Stanoviště: Půdy na kterých se vyskytuje jsou vlhké, živné, neutrální, písčito-hlinité. Areál druhu je eurasijský, zabírá mírný pás a severní subtropy. V Evropě je snad jako archeofyt, zavlečeně v Americe.

Využití: Je to dosud chemicky i farmakologicky málo prozkoumaná rostlina. Posiluje odolnost organismu a příznivě ovlivňuje trávicí ústrojí. Listy lopuchu se používají na žaludeční potíže včetně poruch trávení a celkově slabém zažívání. Kořen je vhodný pročišťující prostředek všude tam, kde se nahromadily toxiny, vedoucí k onemocnění kůže. Semena mají účinky proti kožním chorobám. V Číně se semena používají při nachlazení a bolestech v krku.

Výskyt: *Arctium lappa*-nejméně rozšířený druh lopuchu ve studovaném území. Byl sledován v obcích Bezdědovice, Kocelovice, Újezdec. Nalezen byl ve 3 z 22 vesnic.

4. *Arctium minus* (Hill.) Bernh. – lopuch menší

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitě

Popis: Stejně jako lopuch větší je to dvouletá rostlina, která jak již název napovídá je menší. Jeho výška je 50 – 150 cm.

Stanoviště: Roste v příkopech, na mezích, rumišťích, návších, u plotů a v pobřežních křovinách.

Půdy, na nichž roste jsou vlhké, živné, většinou nevápenné, dusíkaté.

Využití: Ačkoliv všechny druhy lopuchů obsahují stejné účinné látky, k léčebným účelům se používá výhradně lopuch větší (*Arctium lappa*).

Výskyt: *Arctium minus* byl nalezen v obcích Březí, Doubravice, Drahenický Málkov, Kadov, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdrěv,

Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Třebohostice, Újezdec.

Nalezen byl v 15 z 22 vesnic.

5. *Arctium tomentosum* Mill. – lopuch plstnatý

- Čeľad': *Asteraceae* – hvězdicovité
- Popis: I tento lopuch je také dvouletá, 50 – 150 cm vysoká rostlina.
- Stanoviště: Najdeme jej v křovinách, lesních lemech, na cestách, náspech, rumišťích, u plotů a na návších.
Nejvíce mu vyhovují vlhké, živné, zásadité, často vápenaté, humózní, písčitohlinité půdy.
- Využití: Ačkoliv všechny druhy lopuchů obsahují stejné účinné látky, k léčebným účelům se používá výhradně lopuch větší (*Arctium lappa*).
- Výskyt: *Arctium tomentosum* se mi podařilo najít v obcích Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Paštiky, Řečice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
Nalezen byl v 16 z 22 vesnic.

6. *Armoracia rusticana* Gaert., Meyer et Scherb. – křen selský

- Čeľad': *Brassicaceae* - brukvovité
- Popis: Křen je vytrvalá rostlina, dorůstající se výšek 50 – 150 cm. Původní je v jihovýchodní části Ruska a v západní Asii.
- Stanoviště: Nejčastěji jej lze nalézt na březích potoků, na rumišťích a pastvinách.
Půdy, na kterých roste jsou většinou vlhké, živné, dusíkaté, hluboké, humózní, písčité i hlinité.
- Využití: Rostlina je odpradávná pěstovaná pochutina, je velmi často zplanělý a zdomácnělý. Již od starověku je mu přisuzováno tlumení pohlavních vášní a bystření umu. Ve středověku je uváděn již převážně jako koření, ale také k vypuzování moče, kamene i písku. Používá se vnitřně i zevně. Vnitřní použití povzbuzuje činnost žaludku a střev a zevně se přidává na křečové žíly.
- Výskyt: *Armoracia rusticana* – jeho výskyt je velice hojný, byl zaznamenán v těchto vesnicích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov,

Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezen byl v 16 z 22 vesnic.

7. *Artemisia absinthium* L. – pelyněk pravý

- Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčicovitě
- Popis: Vytrvalá, 30 – 90 cm vysoká rostlina.
Nachází se v Evropě, západní Asii od mírného pásu po pohoří subtropů. Původní je při Černém moři a odtud se rozšířil do Kašmíru a jihozápadní Asie.
- Stanoviště: Roste na mezích, cestách, rumištích, ve světlých lesích, na křovinatých cestách.
Půdy jsou vysychavé, živné, zásadité, často vápenité, humózní, kamenité až hlinité.
- Využití: Droga z pelyňku se používá při nechutenství, střevních kolikách, žlučnických poruchách a také proti střevním parazitům. Rostlina obsahuje tujon, a proto se nesmí dlouhodobě užívat, protože tujon je jedovatý a může způsobit poruchy CNS vedoucí až ke „zblbnutí.“ Používá se při výrobě Absintu.
- Výskyt: *Artemisia absinthium* byla zaznamenána v obcích: Kocelovice, Lnářský Málkov, Pacelice, Pozdyně, Třebohostice, Újezdec.
Nalezen byl v 6 z 22 sledovaných vesnic.

8. *Atriplex patula* L. – lebeda rozkladitá

- Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovitě
- Popis: Je stejně jako ostatní uvedené lebedy jednoletá.
- Stanoviště: Vyskytuje se na rumištích, kompostech skládkách, podél cest na návších, kolem hnojišť, v okolí sídel (úpatí zdí, okraje a příkopy komunikací), často i mimo osady při silnicích.
Roste na vlhkých, živných, volných, písčitých i hlinitých, hlubokých půdách.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Atriplex patula* byla zastoupena ve studovaných obcích ze sledovaných lebed nejčastěji. Výskyt byl zjištěn v obcích: Bezdědovice, Břeží,

Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Újezd u Kasejovic, Újezdec. Její výskyt nebyl potvrzen pouze v obci Třebohostice
Nalezena byla v 21 z 22 sledovaných vesnic.

9. *Atriplex sagittata* Borkh. – lebeda lesklá

- Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité
- Popis: Jednoletá, 60 – 150 cm vysoká rostlina.
- Stanoviště: Vyskytuje se na rumištích, staveništích skládkách, náspech, na obnažených půdách podél cest, na kompostech, v příkopech.
Na nakypřených antropogenních půdách hlinitých, hlinitojílovitých, často bohatých vápníkem či zasolených nebo bohatých dusíkem
- Využití: Mladé listy jsou jedlé, chuti podobné zelenému hrášku, lze je použít na salát nebo do polévek; v lidové medicíně se užívala čerstvá nať při záchvatech dny a proti střevním parazitům.
- Výskyt: *Atriplex sagittata* byla zaznamenána v obcích: Bezdědovice, Drahenický Málkov, Hajany, Milčice, Pozdyně, Řečice, Újezdec.
Nalezena byla v 7 z 22 sledovaných vesnic.

10. *Ballota nigra* L. – měrnice černá

- Čeleď: *Lamiaceae* – hluchavkovité
- Popis: Tato rostlina je vytrvalá, dorůstající výšek od 30 do 80 cm, výjimečně až 130 cm.
- Stanoviště: Jejimi stanovišti jsou především rumiště, ploty, meze a návsi.
Půdy, na kterých roste, jsou převážně výhřevné, vlhčí, živné, dusíkaté, neutrální, humózní, písčité i hlinité.
- Využití: Působí preventivně proti zvracení, uklidňuje. Dále je užitečná při dyspepii nervového původu, působí protikřečově. Z této rostliny se k léčebným účelům používá nať.
- Výskyt: *Ballota nigra* je vcelku hojným druhem a o tom také svědčí výčet studovaných vesnic, ve kterých byla nalezena. Jsou to tyto vesnice: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, mačkov, Milčice,

Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezena byla v 22 z 22 sledovaných vesnic.

11. *Carduus crispus* L. – bodlák kadeřavý

- Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitě
- Popis: dvouletá, vzácně jednoletá bylina, 50 až 200 cm vysoká.
- Stanoviště: V teplejších krajích hojný zvláště na antropogicky ovlivněných stanovištích. Roste v pobřežních křovinách, v lužních lesích, na pasekách a v příkopech.
- Na vlhkých, živných, humózních, kamenitých i písčitohlinitých půdách,
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Carduus crispus* byl zjištěn v obcích: Březí, Kocelovice.
- Nalezen byl ve 2 z 22 sledovaných vesnic.

12. *Carduus nutans* L. – bodlák níčí

- Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitě
- Popis: Je to dvouletá, vzácně jednoletá bylina. Jeho výška se pohybuje od 30 do 100 cm, výjimečně 150 cm.
- Stanoviště: Stanoviště pro něj charakteristická jsou výslunné neobdělávané půdy, meze, pastviny, krasové stepi.
- Půdy, na nichž roste, jsou výhřevné, vysychavé, živné, zásadité až neutrální, často vápenaté, kamenité, písčité i hlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Carduus nutans* byl sledován v obcích: Drahenický Málkov, Kadov, Kocelovice, Milčice, Nezdřev, Pacelice, Újezdec.
- Nalezen byl v 7 z 22 sledovaných vesnic.

13. *Chaerophyllum aromaticum* L. – krabilice zápašná

- Čeleď: *Apiaceae* - miříkovité
- Popis: Je to vytrvalá rostlina mající výšky 40 – 120 cm.
- Stanoviště: Roste ve stinných vlhkých lesích, pobřežních houštinách, podél stinných zdí.
- Půdy, na kterých roste jsou vlhké, živné, humózní, většinou nevápenaté,

kamenité i písčitohlinité.

Využití: Žádné zásadní využití

Výskyt: *Chaerophyllum aromaticum* byla sledována v Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Nezdřev, Nová Ves, Pozdyně, Řesanice, Újezd u Kasejovic.

Nalezena byla v 10 z 22 sledovaných vesnic.

14. *Chelidonium majus* L. – vlašovičnick větš

Čeleď: *Papaveraceae* – mákovité

Popis: Tato rostlina je vytrvalá 30 – 50 cm vysoká. Někdy může dorůst výšky až 150 cm.

Stanoviště: Vyskytuje se na rumišťích, v křovinách, v pobřežních houštinách, v lužních a akátových lesích.

Půdy vhodné pro vlašovičnick jsou vlhké, dusíkaté, +/-kamenité až hlinité.

Využití: K léčebným účelům se používá nať. Vlašovičnick má protizánětlivé účinky,

je jaterní stimulans, močopudný a pročišťující.

Výskyt: *Chelidonium majus* byl sledován v obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezen byl v 21 z 22 sledovaných vesnic.

15. *Chenopodium bonus – henricus* L. – merlík všedobr

Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité

Popis: Je vytrvalý a 20 – 60 cm vysoký.

Stanoviště: Roste převážně na cestách, pastvinách, vesnických dvorech, zahradách, návších v paždí vesnických domů.

Půdy, na kterých roste, jsou vlhké, živné, humózní, písčité i hlinité.

Využití: Nať působí slabě projímavě (ve formě čaje) a kromě toho podněcuje tvorbu mateřského mléka (i u dobytka), zevně pak působí protizánětlivě

(např. na špatně se hojící rány). Kořene se užívá zejména zevně např. na podlitiny nebo ke změkčení a odlupování ložisek lupénky. Nať a listy je možné podávat i čerstvé, případně jako čaj nebo krátce (asi 2 minuty) vařený odvar. Mladé listy lze použít jako salát, chutnají prý nahořkle, dle mého jsou ale spíše bez chuti. Starší listy je možné vařit podobně jako špenát (merlík všedobrá bývá také někdy označován jako planý špenát).

Výskyt: *Chenopodium bonus – henricus* byl sledován v obcích: Bezdědovice, Březí, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezen byl ve 20 z 22 sledovaných vesnic.

16. *Chenopodium glaucum* L. – merlík sivý

Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité

Popis: Merlík sivý je jednoletá rostlina, která je vysoká 20 – 30 cm, výjimečně až 100 cm.

Stanoviště: Vyhovují mu stanoviště jako jsou cesty, návsi, komposty, hnojiště, rumiště, slaniska.

Půdy jsou slané, občas zaplavované nebo dusíkaté, hluboké, humózní, písčité i hlinité.

Využití: Žádné zásadní využití

Výskyt: *Chenopodium glaucum* byl nalezen v Březí, Kocelovice, Lnářský Málkov, Nezdřev, Nová Ves, Újezd u Kasejovic.

Nalezen byl v 6 z 22 sledovaných vesnic.

17. *Chenopodium hybridum* L. – merlík zvrhlý

Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité

Popis: Jednoletý. Jeho průměrná výška se pohybuje mezi 30 – 100 cm, výjimečně může mít i 10 cm.

Stanoviště: Pro něj příznivá jsou vlhká rumiště, cesty, komposty, úhory, zahrady a okopaniny.

Půdy pro merlík zvrhlý nejpříznivější jsou vlhké, živné, humózní, volné, písčité i hlinité, hluboké.

Využití: Žádné zásadní využití

Výskyt: *Chenopodium hybridum* byl sledován Bezdědovice, Březí, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Mačkov, Milčice.

Nalezen byl v 7 z 22 sledovaných vesnic.

18. *Chenopodium polyspermum* L. – merlík mnohosemenný

Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité

Popis: Jednoletá rostlina, která je vysoká přibližně stejně jako ostatní merlíky.

Stanoviště: Nejvíce mu vyhovují pole (hlavně okopaniny), úhory, zahrady, vinice, cesty, rumišťe, břehy rybníků, příkopy.

Půdy, na kterých roste, jsou vlhké, živné, dusíkaté, hlinité i písčité.

Využití: Používaný v lékařství, listy využitelné jako zelenina.

Výskyt: *Chenopodium polyspermum* byl sledován v obcích: Bezdědovice, Březí, Kocelovice, Lnářský Málkov, Pozdyně, Řečice.

Nalezen byl v 7 z 22 sledovaných vesnic.

19. *Chenopodium vulvaria* L. – merlík smradlavý

Čeleď: *Chenopodiaceae* – merlíkovité

Popis: Jednoletá rostlina, která je vysoká přibližně stejně jako ostatní merlíky.

Stanoviště: Roztroušeně v teplejších územích, v souvislosti s celkovou přestavbou intravilánů obcí (úbytek šlapaných půd a jejich okrajů) druh ustupuje.

Roste na okrajích cest, u pat zdí a plotů, vesnických stavení, hospod, čekáren, nádražních budov,

Na lehkých, převážně písčitých až hlinitých, ulehlých a nezkyplených půdách a teplých, osluněných dusíkem bohatých stanovištích.

Využití: Žádné zásadní využití

Výskyt: *Chenopodium vulvaria* nebyl sledován v žádné z obcí.

Nalezen byl v 0 z 22 sledovaných vesnic.

20. *Cichorium intybus* L. – čekanka obecná

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitité

Popis: Vytrvalá rostlina, její velikost se pohybuje od 30 do 120 cm.

- Stanoviště: Nejčastěji roste na mezích, pastvinách, loukách, v paždí zdí.
Nejpříhodnější půdy jsou vlhké, v létě vysychavé, živné, dusíkaté, humózní, hlinité, někdy i zasolené.
- Využití: V léčitelství se z čekanky používá kořen, který je močopudný, projímavý a tonizující.
- Výskyt: *Cichorium intybus* byla sledována v obcích: Bezdědovice, Doubravice, Hajany, Kocelovice, Milčice, Myštice, Paštiky, Řečice, Újezd u Kasejovic.
Nalezena byla v 9 z 22 sledovaných vesnic.

20. *Cirsium vulgare (Savi) Ten.* – pcháč obecný

- Čeľad': *Asteraceae* – hvězdčicovitě
- Popis: Vytrvalá, až 130 cm vysoká, statná bylina.
- Stanoviště: Rumiště, podél cest, paseky, stráně, štěrkoviště, pustá místa, břehy, mýtiny.
Preferuje půdy vápnité, dusíkaté a výživné.
- Využití: Má hojivý účinek při plísnových onemocněních, revmatismu a artróze. Používá se jako obklad na postižená místa. Nat' se přidává spolu s dalšími bylinami do čajů proti kolikám. Květ v kombinaci s měsíčkem a vřesem má cytostatické účinky. Lze ho tedy použít i pro podpůrnou léčbu nádorových onemocnění a to ve formě lihového výtažku.
- Výskyt: *Cirsium vulgare* byl sledován v obcích: Březí, Doubravice, Hajany, Kadov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Třebostice, Újezdec.
Nalezen byl v 10 z 22 sledovaných vesnic.

21. *Conium maculatum L.* – bolehlav plamatý

- Čeľad': *Apiaceae* - miříkovité
- Popis: Dvouletá, až 2 m vysoká bylina. Rostlina je prudce jedovatá. Obsahuje alkaloidy, převážně coniin, který je silně těkavý. V nati je obsažena kyselina chlorogenová, v plodech, které jsou nejjedovatější, pak kyselina chlorogenová a kávová. Účinky jedu se podobají účinkům tropického jedu kurare. Jed znečítlivuje nervstvo. Při otravě se dostavuje chlad a brnění v končetinách, které se stávají neovladatelnými. Poté

- následuje obrna trupu, svalů a končetin. Smrt nastane při plném vědomí.
- Stanoviště: Roste v houštinách, na křovinatých stráních, v příkopech a okrajích cest, na rumišťích, kompostech a čerstvých navážkách, ruderalních stanovištích.
- Přednostně na kyprých, vlhkých a na dusík bohatých půdách (okolí statků, hnojišť).
- Využití: V minulosti se bolehlavu užívalo i v léčitelství a to jako sedativa, analgetika nebo spasmolytika např. při astmatu nebo dávivém kašli. Dnes už se z celkem pochopitelných důvodů nepoužívá.
- Výskyt: *Conium maculatum* bylo sledováno pouze v obci Třebohostice. Nalezen byl v 1 z 22 sledovaných vesnic.

22. *Conyza canadensis* (L.) Cronq. – turanka (turan) kanadská

- Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčicovité
- Popis: Tato rostlina je jednoletá s výškou od 10 do 150 cm.
- Stanoviště: Její původní domovinou je Severní Amerika. Zdomácněla na polích, úhorech, rumišťích, pasekách, písčinách a podle cest.
- Půdy, na nichž roste, jsou vlhké, v létě vysychavé, živné, většinou nevápenaté, písčité, kamenité i hlinité.
- Využití: Droga působí močopudně, podporuje vylučování kyseliny močové, tlumí vnitřní krvácení a průjmy, podporuje látkovou výměnu (zejména při kožních chorobách) a příznivě ovlivňuje tvorbu bílých krvinek. Užívá se jako antirevmatikum, při dně, bronchitidě, proti průjmům (včetně krvavých) nebo při zánětech močových cest. V tradiční indiánské medicíně (u Siouxů) se požívala i proti úplavici nebo zevně ve formě kašovitého obkladu na různé pohmožděninny, otokliny, bolavé klouby či jako prostředek proti vším a svrabu.
- Výskyt: *Conyza canadensis* byla sledovaná v těchto obcích: Drahenický Málkov, Lnářský Málkov, Mačkov, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
- Nalezena byla v 15 z 22 sledovaných vesnic.

23. *Datura stramonium* var. *Stramonium* L. – durman obecný

- Čeleď: *Solanaceae* – lilkovité
- Popis: Jednoletá bylina s bohatě rozkladitě větvenou lodyhou, často až 60 cm vysokou.
- Stanoviště: Má rád půdy bohaté na dusík. Durman obecný je asi původní v jižní části USA, ale zdomácněl v Evropě i jinde. Roste jako plevel na živných, humózních, dusíkatých půdách na rumištích, úhorech a pustých místech.
- Využití: Droga omezuje sekreci bronchiálních žláz a mohutně rozšiřuje bronchy, užívá se jí proto zejména jako antiastmatikum (např. v tzv. astmatických cigaretách), proti křečím při kašli, napomáhá vykašlávání, doporučována bývá i při Parkinsonově nemoci nebo jako afrodiziakum. V homeopatii se užívá proti astmatu, černému kašli, neuralgii, nervozitě, křečím.
- Výskyt: *Datura stramonium* var. *Stramonium* nebyl sledován v žádné z obcí.
Nalezen byl v 0 z 22 sledovaných vesnic.

24. *Datura stramonium* var. *tatula* L. – durman obecný fialový

- Čeleď: *Solanaceae* – lilkovité
- Popis: Jednoletá bylina s bohatě rozkladitě větvenou lodyhou, často až 60 cm vysokou, fialovými květy.
- Stanoviště: Má rád půdy bohaté na dusík. Durman obecný je asi původní v jižní části USA, ale zdomácněl v Evropě i jinde. Roste jako plevel na živných, humózních, dusíkatých půdách na rumištích, úhorech a pustých místech.
- Využití: Stejně jako u *Datura stramonium* var. *Stramonium*
- Výskyt: *Datura stramonium* var. *tatula* nebyl sledován v žádné z obcí.
Nalezen byl v 0 z 22 sledovaných vesnic.

25. *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl – úhorník mnohodílný

- Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitité
- Popis: Úhorník je zásadně jednoletá rostlina. Jí přirozená výška je okolo 20 – 50 cm.
- Stanoviště: Roste na druhotných stanovištích antropogicky ovlivněných: cesty, rumiště, pastviny, úhory, zdi, břehy řek.
Půdy jsou výhřevné, živné, dusíkaté, písčité i hlinité.
- Využití: Jeho význam je jako plevel

Výskyt: *Descurainia sophia* byl vysledován v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Myštica, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
Nalezen byl v 17 z 22 sledovaných vesnic.

26. *Echium vulgare* L. – hadinec obecný

Čeleď: *Boraginaceae*-brutnákovité
Popis: Hadinec je dvouletá až vytrvalá rostlina, dorůstající výšek od 20 až 90 cm. Výjimečně může dorůst až do 120 cm.
Stanoviště: Roste na výslunných stráních, mezích, úhorech, náspech, lomech. Nejvhodnější půdy pro hadinec jsou výhřevné, vysychavé, živné, neutrální až slabě zásadité, kamenitopísčité, volné.
Využití: V současnosti se hadince užívá téměř výhradně pouze zevně a to ve formě obkladů k léčbě křečových žil, ve formě koupelí při revmatismu, omývání odvarem se osvědčilo na některé kožní nemoci. Vzhledem k tomu, že přítomné alkaloidy působí mírně toxicky na játra, nedoporučuje se vnitřní užití drogy.
Výskyt: *Echium vulgare* byl sledován v obcích: Bezdědovice, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Třebohostice, Újezdec.
Nalezen byl v 15 z 22 sledovaných vesnic.

27. *Erysimum cheiranthoides* L. – trýzel malokvětý

Čeleď: *Brassicaceae*-brutnákovité
Stanoviště: Roste na polích, obdělávaných zahradách, okrajích cest, rumišťích, skládkách, podél železničních tratí včetně objektů nádraží a zastávek, na čerstvě vlhkých, kypřených, živinami bohatých, písčitých až jílovitých půdách.
Využití: Žádné zásadní využití
Výskyt: *Erysimum cheiranthoides* je ve fyto geografickém podokresu Blatensko velice vzácný, sledován byl jen v obci Pozdyně.
Nalezen byl v 1 z 22 sledovaných vesnic.

28. *Euphorbia helioscopia* (L.) Scop. – pryšec kolovratec

- Čeľad': *Euphorbiaceae* – pryšcovité
- Popis: Jednoletá rostlina. Jeho výška je od 10 do 40 cm, v některých případech může dorůst až do výšky 50 cm.
- Stanoviště: Najdeme jej na polích, zahradách, vinicích, příkopech a pustých místech. Nejraději půdy, které jsou vlhké i vysychavé, živné, zásadité až slabě kyselé, volné, písčité i hlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Euphorbia helioscopia* byl sledován v obcích: Hajany, Kocelovice, Mačkov, Pozdyně, Řečice.
Nalezen byl v 6 z 22 sledovaných vesnic.

29. *Euphorbia peplus* (L.) Gaertn. – pryšec okrouhlostý

- Čeľad': *Euphorbiaceae* – pryšcovité
- Popis: Též jednoletý, ale o něco menší než pryšec kolovratec, jeho výška je 5 – 30 cm, neobvyklá je výška 40 cm.
- Stanoviště: Je to plevel na polích, úhorech a v zahradách.
Nejpříznivější půdy pro něj jsou vlhké i vysychavé, většinou nevápenaté, slabě kyselé, až neutrální, volné, písčité i hlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Euphorbia peplus* byl nalezen v obcích: Březí, Černívsko, Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezen byl v 18 z 22 sledovaných vesnic.

30. *Galeopsis pubescens* Besser – konopice pýřitá

- Čeľad': *Lamiaceae* – hluchavkovité
- Popis: Jednoletá 20 – 50 cm vysoká rostlina.
- Stanoviště: Obývá nejčastěji pro ni charakteristické stanoviště, jako rumiště, lesní mýtiny, lesní lemy, meze.
Půdy pro ni nejoblíbenější mají charakter vlhký, živný, kamenitý, písčité i hlinitý.
- Využití: Droga podporuje regeneraci organismu (zejména ve vazivové tkáni),

napomáhá hojení v oblasti plic (katar dýchacích cest), sliznic i na pokožce, rozpouští hleny, působí močopudně a protizánětlivě, podporuje rozpad močových kamenů, reguluje krevní tvorbu, takže ji lze jako pomocného léčiva použít např. při leukémii nebo chudokrevnosti, osvědčila se i při otocích či bolestech v oblasti sleziny, zejména v minulosti se konopice užívalo při léčbě plicní či střešní tuberkulózy.

Výskyt: *Galeopsis pubescens* byl sledován v těchto vesnicích: Bezdědovice, Březí, Doubravice, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
Nalezen byl v 19 z 22 sledovaných vesnic.

31. *Galinsoga parviflora* Cav – pět'our maloúborný

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčicovité
Popis: Rostlina je jednoletá s výškou, která se pohybuje přibližně v rozmezí 20 – 80 cm.
Stanoviště: Původní je v Jižní Americe, zdomácněl však na cestách, rumišťích, v zahrádkách a na polích.
Půdy, na kterých roste jsou vlhčí, živné, většinou nevápenaté, neutrální až slabě kyselé, písčité i hlinité.
Využití: Žádné zásadní využití.
Výskyt: *Galinsoga parviflora* je celkem hojný druh. Nalezen byl v těchto vesnicích: Březí, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Lnářský Málkov, Mačkov, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic
Nalezen byl v 17 z 22 sledovaných vesnic.

32. *Galinsoga urticifolia* (Humb., Bonpl. et Kunth) Benth. in Oerst. – pět'our srstnatý

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčicovité
Popis: Stejně jako pět'our maloúborný je i tento jednoletý a také výška je 20 – 80 cm. Na první pohled jsou si oba druhy velice podobné. Pět'our srstnatý má na lodyze specifické trichomy, maloúborný nikoliv.

- Stanoviště: Původní je také v Jižní Americe a u nás zdomácněl jako zahradní plevel, i v okopaninách a vinicích.
Půdy jsou živné, vlhké, nevápenaté, neutrální, humózní, písčité i hlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Galinsoga urticifolia* byl sledován v těchto vesnicích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezen byl v 18 z 22 sledovaných vesnic.

33. *Geranium pusillum* L. – kakost maličký

- Čeleď: *Geraniaceae*-kakostovité
- Popis: Jednoletá, ale může být také vytrvalá.
- Stanoviště: Charakteristické jsou suché pastviny, meze, úhory.
Půdy pro něj vhodné bývají vysychavé, živné, dusíkaté, slabě kyselé, písčitohlinité.
- Využití: Jeho význam je jako plevel
- Výskyt: *Geranium pusillum* byl sledován v těchto vesnicích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
Nalezen byl v 21 z 22 sledovaných vesnic.

34. *Geum urbanum* L. – kuklík městský

- Čeleď: *Rosaceae*-růžovité
- Popis: Vytrvalá rostlina dosahující výšek mezi 20 až 60 cm.
- Stanoviště: Obývá místa jako lesní cesty, rumiště, křoviny.
Roste na vlhkých, živných, slabě kyselých až neutrálních, humózních, písčitohlinitých půdách.
- Využití: Droga působí svíravě a desinfekčně, osvědčila se při krvácení z dásní, na žaludeční vředy, při zánětu jícnu či žaludeční sliznice, působí i protiprůjmově., zevně se užívá na zanícené hemeroidy a kožní záněty.
Sušený kořen býval dříve užíván jako koření namísto hřebíčku (geosid

voní po tomto koření) a užíval se i při výrobě piva a pálenky.

Výskyt: *Geum urbanum* je poměrně hojným druhem mezi návesní květenou, sledován byl v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravici, Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezen byl v 20 z 22 sledovaných vesnic.

35. *Hyoscyamus niger* L. – blín černý

Čeľad': *Solanaceae*-lilkovité

Popis: Dvouletá, až 80cm vysoká chlupatá bylina. Z blínu lze použít list, semeno i nať. Hlavními účinnými látkami jsou alkaloidy a to atropin a skopolamin. Jsou to stejné látky, které obsahuje také rulík zlomocný. Oba rozšiřují zornice a omezují sekreci slinných, žaludečních a potních žláz.

Stanoviště: Roste zejména na rumištích, na pustých místech, u cest a na polích, na dusíkatých, živných, vlhčích i vysychavých, písčitých i hlinitých, hlubokých půdách

Využití: Deliriózní stavy jsou provázeny mnohomluvností, sexuální excitací až exhibicionismem. Nalézáme zde i záchvaty žárlivosti. Z neurologických příznaků dominují svalové záškuby, tiky a poruchy spánku (noční můry). Psychogenní spastický kašel s úlevovou polohou vsedě.

Výskyt: *Hyoscamus niger* nebyl nalezen v žádné ze sledovaných obcí.

Nalezen byl v 0 z 22 sledovaných vesnic.

36. *Impatiens glandulifera* Royle – netýkavka žláznatá

Čeľad': *Balsaminaceae*-netýkavkovité

Popis: Jednoletá bylina, která dosahuje výšky až 250 cm.

Stanoviště: Pro růst a vývoj vyžaduje vlhké a polostinné prostředí. Najdeme ji v lesích, v křovinách podél potoků, řek a rybníků. Objevuje se i na rumištích.

Roste na hlinitých až jílovitých půdách bohatých na živiny, které jsou slabě kyselé až slabě zásadité.

Využití: Tento druh byl pěstován jako okrasný. Slouží i jako pastva pro včely.

Výskyt: *Impatiens glandulifera* – i přesto že je to invazní druh, nebyl ve sledovaných obcích nalezen.

Nalezena byla v 0 z 22 sledovaných vesnic.

37. *Impatiens parviflora* DC. – netýkavka malokvětá

Čeleď: *Balsaminaceae*-netýkavkovité

Popis: Jednoletá bylina, lodyha je přímá, v horní polovině větvená, 30–80 cm vysoká.

Stanoviště: Břehy, lesy, lesní cesty a okraje, lesní údolí a rokle, křoviny, příkopy, rumiště, parky, hřbitovy, zahrady, přístavy, náspy.

Preferuje půdy čerstvě vlhké, výživné, kyselé až slabě zásadité, humózní, písčité až hlinité, dusíkaté, stanoviště stinné až polostinné, s vyšší vzdušnou vlhkostí.

Využití: Její význam je jako invazní rostliny.

Výskyt: *Impatiens parviflora* byla sledována v těchto obcích: Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Nová Ves, Řečice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezena byla v 7 z 22 sledovaných vesnic.

38. *Lactuca serriola* L. – locika kompasová

Čeleď: *Asteraceae* – hvězdčovitě

Popis: Je jednoletá nebo dvouletá. Výška pro ni vlastní je 30 – 150 cm, někdy až 180 cm.

Stanoviště: Roste podle komunikací, na rumištích, výslunných kamenitých svazích, skalách, náspech, mezích, zdech, světlých křovinách.

Suché, výhřevné, živné, zásadité, písčité, kamenité i hlinité, hluboké půdy bývají pro ni typické.

Využití: Listy se dříve používaly do zelných salátů.

Výskyt: *Lactuca serriola* byla sledována v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezena byla v 21 z 22 sledovaných vesnic.

39. Lamium album L. – hluchavka bílá

- Čeľad: *Lamiaceae* – hluchavkovité
- Popis: Vytrvalá rostlina s výškou 20 – 80 cm.
- Stanoviště: Jejím stanovištěm jsou lesní lemy, křoviny, rumiště, meze, příkopy.
Roste na vlhkých, živných, humózních, písčitých i hlinitých půdách.
- Využití: Květy mají protizánětlivé účinky a usnadňují odkašlávání. Působí na reprodukční soustavu, vhodná je po operaci prostaty.
- Výskyt: *Lamium album* byla sledována v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštica, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
- Nalezena byla v 22 z 22 sledovaných vesnic.

40. Leonurus cardiaca L. – srdečník obecný

- Čeľad: *Lamiaceae* – hluchavkovité
- Popis: Z větveného vodorovného oddenku vyrůstá mnoho větvených lodyh, až 50–150 cm vysokých.
- Stanoviště: V teplejších krajích dosti hojný, kdysi pěstovaný jako léčivka, a proto snad jen zplanělý druh. Vyskytuje se na suchých loukách, podél cest, plotů a starých zdí, na rumištích a na pastvinách, mezích, návsích, na vlhkých, živných, dusíkatých, neutrálních, humózních, hlinitých půdách.
- Využití: Od středověku se ve střední Evropě používal jako léčivka. Nať se sbírala na začátku kvetení, používala se při angíně pectoris. Využívala se také jako mírné sedativum, k mírnému snížení vysokého tlaku a při klimakterických potížích a zadržování tekutin v těle. Také se pěstuje jako včelí pastva. Nať se dříve používala jako olivově zelené barvivo.
- Výskyt: *Leonurus cardiaca* byl sledován v těchto obcích: Březí, Kocelovice, Nezdřev, Nová Ves, Pozdyně, Řečice, Třebohostice.
- Nalezen byl v 7 z 22 sledovaných vesnic.

41. *Lepidium ruderale* L. – řeřicha rumní

- Čeľad: *Brassicaceae* – brukvovité
- Popis: Jednoletá až dvouletá bylina s výškou okolo 20 – 60 cm.
- Stanoviště: Charakteristické jsou úhory, rumiště, cesty, příkopy.
Typické půdy jsou suché, živné, zásadité, vápenaté, výhřevné, hlinité.
- Využití: V pícninářství nežádoucí, snižuje krmnou hodnotu píce, jako polní plevel je méně nebezpečná
- Výskyt: *Lepidium ruderale* byla sledována v těchto obcích: Doubravice, Nezdřev, Řečice, Třebohostice, Újezdec.
Nalezena byla v 5 z 22 sledovaných vesnic.

42. *Malva neglecta* Wallr. – sléz přehlížený

- Čeľad: *Malvaceae* – slézovité
- Popis: Jednoletý, 15 – 60 cm vysoký.
- Stanoviště: Najít ho můžeme na mezích, rumištích, pastvinách, světlých křovinách.
Půdy bývají převážně vlhké, živné, dusíkaté, někdy zasolené, humózní, kamenité i hlinité.
- Využití: V době starého Řecka a Říma, ale i ve středověku, byly mladé listy oblíbenou salátovou zeleninou. Obliba slézu přehlíženého byla mimo jiné zřejmě hlavní příčinou jeho masivního rozšíření po takřka celé Evropě. Užívá se při žaludečních či dvanácterníkových vředech, jako kloktadlo při zánětu dutiny ústní či při kašli, ve formě koupele se osvědčil při ekzémech (zejména atopickém), neboť tlumí zánětlivost a svědění.
- Výskyt: *Malva neglecta* byl sledován v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezen byl v 20 z 22 sledovaných vesnic.

43. *Malva sylvestris* L. – sléz lesní

- Čeľad: *Malvaceae* – slézovité
- Popis: Tato rostlina je dvouletá nebo vytrvalá. Je to vzrostlý sléz o výšce 20 – 120 cm, ale můžeme se setkat i s rostlinou dorůstající 150 cm.

- Stanoviště: Vyhledává suchá stanoviště, louky a pastviny, rumišťe, pole.
Pro něj příhodné půdy jsou vysychavé, živné, vápenaté i nevápenaté, humózní, písčitohlinité i kamenité.
- Využití: Použití v léčitelství stejné jako u slézu přehlíženého. Modrofialových až černomodrých barviv z květů (glukosid malvin a diglukosid malvidin) se dříve užívalo k barvení vlny, octa, vín či jiných nápojů.
- Výskyt: *Malva sylvestris* byl sledován v těchto obcích: Hajany, Řesanice, Újezd u Kasejovic.
Nalezen byl ve 3 z 22 sledovaných vesnic.

44. *Matricaria discoidea* DC. – heřmánek terčovitý

- Čeď: *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: 5 až 40 cm vysoká, jednoletá bylina, tuhá, větvená, silně vonící.
- Stanoviště: Tento druh heřmánku roste na polích, úhorech, v zahradách, rumišťích, okrajích cest nebo sešlapávaných travnatých místech. Upřednostňuje sušší a na dusík bohaté půdy.
- Využití: Patří mezi méně nebezpečné plevele, je silně aromatický a v píci snižuje její krmnou hodnotu
- Výskyt: *Matricaria discoidea* byl sledován v těchto obcích: Doubravice, Kadov, Kocelovice, Mačkov, Nezdřev, Nová Ves, Řečice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezen byl ve 9 z 22 sledovaných vesnic.

45. *Melilotus alba* Medic. – komonice bílá

- Čeď: *Lamiaceae* – hluchavkovité
- Popis: Jednoletá až dvouletá bylina, její výška se převážně pohybuje mezi 30 – 150 cm.
- Stanoviště: Nejraději má výslunná pustá místa, náplavy, sutě, náspy, meze, příkopy.
Roste na vysychavých, výhřevných, živných, dusíkatých, kamenitých i hlinitých, hlubokých půdách.
- Využití: Zřídka je komonice pěstována jako pícnina nebo na "zelené hnojení".
Někdy jsou jak plané tak i vyšlechtěné odrůdy užívány jako včelí pastva.
Droga tlumí činnost hladkého svalstva, užívá se při chronickém

bronchiálním kataru, při vysokém krevním tlaku (způsobený speciálně přechodem), při křečích v malé pánvi, při střevní kolice i jako prostředek proti nespavosti.

Výskyt: *Melilotus alba* byl sledován v těchto obcích: Doubravice.

Nalezena byla v 1 z 22 sledovaných vesnic.

46. *Melilotus officinalis* (L.) PALLAS – komonice lékařská

Čeleď: *Lamiaceae* – hluchavkovité

Popis: Dvouletá, 30–170 cm vysoká bylina.

Stanoviště: Roste na suchých stráních a úhorech, demoličních, hlinitých navázkách, skládkách, rumištích a jiných ruderalizovaných plochách, na okrajích komunikací, nádražích, na středně těžkých až lehkých, neutrálních až alkalických půdách.

Využití: Droga tlumí činnost hladkého svalstva, užívá se při chronickém bronchiálním kataru, při vysokém krevním tlaku (způsobený speciálně přechodem), při křečích v malé pánvi, při střevní kolice i jako prostředek proti nespavosti.

Výskyt: *Melilotus officinalis* byl sledován v těchto obcích: Hajany, Kadov, Pacelice.

Nalezena byla ve 3 z 22 sledovaných vesnic.

47. *Nepeta cataria* L. – šanta kočičí

Čeleď: *Lamiaceae* – hluchavkovité

Popis: Rostlina je vytrvalá, 40 – 100 cm vysoká.

Stanoviště: Kdysi pěstována jako léčivka a dodnes místy zplanělá. Vyskytuje se v patách zdí, na rumištích a na mezích, v křovinách, paždích domů a podél cest.

Suché, výhřevné, živné, humózní, písčitohlinité půdy jsou pro nepetu nejvhodnější pro její růst.

Využití: Šanta má léčivou sílu, která je nejvíce zastoupena v nati. Ta sráží horečky, je potopudná, dále je protinadýmavá a protikřečová, stimuluje trávení.

Výskyt: *Nepeta cataria* byla sledována v těchto obcích: Březí, Lnářský Málkov,

Myštice, Pozdyně.

Nalezena byla ve 4 z 22 sledovaných vesnic.

48. *Onopordum acanthium L.* – ostropes trubil

- Čeľad': *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: Dvouletá, statná, až 2 m vysoká
- Stanoviště: Roste podél cest a plotů, na rumištích, návsích, náspech tratí, v příkopech, lomech, na stráních, mezích, loukách a jiných travnatých a pustých místech, na sušších, živných, humózních, písčitých i hlinitých půdách.
- Využití: Užívá se zejména do "krev čistících" směsí, neboť zlepšuje látkovou výměnu, uplatní se proto hlavně při ekzémech a jiných kožních poruchách. Působí rovněž močopudně, přispívá k odstranění močových kaménků, osvědčil se i při zánětech močových cest. Mírně působí na srdce, zejména při tachykardii a arytmií.
- Výskyt: *Onopordum acanthium* nebyl ve sledovaných obcích nalezen.
Nalezena byla v 0 z 22 sledovaných vesnic.

49. *Pastinaca sativa subsp. urens GODR.* – pastinák setý tmavý

- Čeľad': *Apiaceae*-miříkovité
- Popis: Dvouletá až vytrvalá, 30 až 100 cm vysoká bylina, jež v prvním roce života zpravidla vyhání jen růžici přízemních listů, kvete až v roce druhém.
- Stanoviště: Louky, meze, příkopy, náspy, podél cest, lomy, rumiště, pole, na půdách čerstvě vlhkých až polosuchých, hlinitých, výživných, dusíkatých, stanoviště slunné.
- Využití: Jak už latinské rodové jméno pastináku napovídá (latinsky *pastus* znamená potrava), byla tato rostlina již od pradávna (nejméně posledních 3000 let) lidmi s chutí pojídána, až v posledních několika staletích byla z lidského jídelníčku vytlačena jinými rostlinami, zejména pak mrkví a bramborem. K jídlu lze použít zejména kořeny, jež se chutí blíží poněkud petrželi, jsou však sladší. Dají se použít podobně jako petržel nebo mrkev, tj. např. do salátů či zeleninových polévek, lze je také stejně jako mrkev podávat podušené nebo i syrové. Plody lze použít jako koření

(také např. do polévek nebo salátů).

Výskyt: *Pastinaca sativa subsp. urens* byl sledován v těchto obcích: Doubravice, Třebohostice.

Nalezen byl ve 2 z 22 sledovaných vesnic.

50. *Potentilla anserina* L. – mochna husí

Čeleď: *Rosaceae* – růžovité

Popis: Vytrvalá rostlina. Může dorůst až do 80 cm.

Stanoviště: Obývá vesnické cesty, návsi, břehy rybníků, místa kde vybíhají husy či jiná drůbež. Snáší sešlapávání a ožírání, dobře jí dělá drůbeží trus.

Mezi půdy pro ni asi nejlepší patří vlhké, živné, dusíkaté, zásadité až slabě kyselé, někdy i slané, humózní, písčitohlinité půdy.

Využití: Droga působí zejména na hladké svalstvo, uvolňuje křeče, působí protizánětlivě a svíravě.

Výskyt: *Potentilla anserina* byla sledována v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.

Nalezena byla v 22 z 22 sledovaných vesnic.

51. *Potentilla supina* L. – mochna nízká

Čeleď: *Rosaceae* – růžovité

Popis: Jednoletá i víceletá 5–60 cm vysoká bylina. Lodyha poléhavá až přímá, odstále pýřitá.

Stanoviště: Častá v teplejších územích a v rybničnatých oblastech. Roste na březích rybníků, zaplavovaných plochách, vlhkých písčinách, návších, rumišťích, na okrajích cest, zamokřených polích.

Využití: Žádné zásadní využití

Výskyt: *Potentilla supina* byla sledována v těchto obcích: Nová Ves, Pacelice, Pozdyně, Třebohostice.

Nalezena byla ve 4 z 22 sledovaných vesnic.

52. *Pyrethrum parthenium* (L.) Smith – řimbaba obecná

- Čeľad': *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: Tato rostlina je vytrvalá o výšce 30 – 80 cm, ojediněle se může vyskytnout i se 100 cm výškou.
- Stanoviště: Původní je v jihovýchodní Evropě. Odedávna roste v zahradách (okrasná trvalka a léčivka), často zplaňuje v parcích a na hřbitovech a místy zdomácněla. Daří se jí na slunných a teplých stanovištích a propustných půdách bohatých na dusík.
- Využití: Rostlina je pěstována pro své léčivé účinky a jako okrasná trvalka. Kvetoucí nať se používá proti horečce, bolestem a migrénám, působí protirevmaticky, slabě projímavě a podporuje žaludeční aktivitu.
- Výskyt: *Pyrethrum parthenium* byla sledována v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Drahenický Málkov, Kadov, Kocelovice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Řečice, Třebohostice a v Újezdec. Nalezena byla ve 13 z 22 sledovaných vesnic.

53. *Sisymbrium officinale* (L.) SCOP – hulevník lékařský

- Čeľad': *Brassicaceae*-brukvovité
- Popis: Jednoletá 30 – 60 cm vysoká rostlina.
- Stanoviště: Pro ni příhodné jsou cesty, rumiště, skládky, ulice, návsi, břehy řek. Nejvhodnější jsou pro něj vlhké, vysychavé, živné, kamenité, písčité i hlinité půdy.
- Využití: Tradičně se droga užívala jako prostředek močopudný, podporující odkašlávání, tlumící průjmy a urychlující hojení ran. Obvykle se podávala ve formě čerstvé šťávy nebo ve formě nálevu.
- Výskyt: *Sisymbrium officinale* byl sledován v těchto obcích: Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec. Nalezen byl v 21 z 22 sledovaných vesnic.

54. *Sonchus asper* (L.) Hill – mléč drsný

- Čeleď: *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: Je jednoletý až dvouletý s výškou mezi 10 a 100 cm, ojediněle může dorůstat i 200cm.
- Stanoviště: Mléč je plevel polí, zahrad, rumišť, křovin, pustých míst, cest.
Půdy pro něj charakteristické bývají vlhké, živné, neutrální, humózní, volné, písčitohlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Sonchus asper* byl sledován v těchto obcích: Březí, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Myštice, Nová Ves, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Újezdec.
Nalezen byl v 11 z 22 sledovaných vesnic.

55. *Sonchus oleraceus* L. – mléč bylinný

- Čeleď: *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: Je také jednoletý až dvouletý, i výška je okolo 10 – 100 cm, může být však až 140 cm.
- Stanoviště: Polní a zahradní plevel, i v tomto se shoduje s mléčem drsným. Půdy má rád vlhké, živné, neutrální, dusíkaté, humózní, písčitohlinité.
- Využití: Dříve užíván jako salátová zelenina a patrně i jako léčivá rostlina.
- Výskyt: *Sonchus oleraceus* byl sledován v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nezdřev, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic, Újezdec.
Nalezen byl v 22 z 22 sledovaných vesnic.

56. *Tanacetum vulgare* L. – vratič obecný

- Čeleď: *Asteraceae*-hvězdnicovité
- Popis: Vratič je vytrvalý a jeho výška se pohybuje mezi 30 – 150 cm.
- Stanoviště: Pro něj charakteristickými stanovišti jsou lesy, paseky, pobřežní dřeviny, kamenité břehy a stráně, cesty, lomy, rumišťe.
Roste na vlhkých, výhřevných, živných, neutrálních, humózních, kamenitých, písčitých i hlinitých půdách.

- Využití: Vratič je dobře známou léčivou i magickou rostlinou, zmínky o jeho účincích najdeme téměř ve všech starých herbářích. Při předávkování však dokáže vyvolat vážné otravy, z tohoto důvodu se dnes již příliš nesbírá. Květy sloužily i jako barvivo na látky, získávala se z nich barva žlutá, zelená a hnědá. Dříve se používal také jako ochrana proti hmyzu, jeho výrazná vůně totiž dokáže odpudit řadu obtížných druhů.
- Výskyt: *Tanacetum vulgare* byl sledován v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Kocelovice, Mačkov, Milčice, Nová Ves, Pacelice, Paštiky, Pozdyně, Řečice, Třebohostice, Újezdec.
Nalezen byl ve 14 z 22 sledovaných vesnic.

57. *Torilis japonica* (Hautt.) DC. – tořice japonská

- Čeľad': *Apiaceae*-miříkovité
- Popis: Jednoletá až dvouletá rostlina. Její výška se pohybuje mezi 30 – 100 cm, někdy se může vyskytnout i rostlina mající výšku 120 cm.
- Stanoviště: Vyhovují jí výslunné křovité stráně, vinice, lesní lemy a rumiště.
Půdy, na kterých roste, jsou vlhké, vysychavé, živné zásadité, často vápenaté, kamenité i hlinité.
- Využití: Žádné zásadní využití
- Výskyt: *Torilis japonica* byl sledován v těchto obcích: Bezdědovice, Březí, Černívsko, Doubravice, Drahenický Málkov, Hajany, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Milčice, Myštice, Nová Ves, Pacelice, Pozdyně, Řečice, Řesanice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezena byla v 18 z 22 sledovaných vesnic.

58. *Urtica urens* L. – kopřiva žahavka

- Čeľad': *Urticaceae* – kopřivovité
- Popis: Jednoletá, 5–40 cm vysoká bylina.
- Stanoviště: Vyskytuje se jako plevel na polích (hlavně v okopaninách), v zahradách a pařeništích, rumištích, návších, na opuštěných místech v okolí lidských sídel, nejčastěji na půdách přehnojených organickými hnojivy (např. u stájí skotu)
- Využití: Používá se do salátů, nádivek a polévek nebo jako krmivo pro drůbež.

Čaj z kopřivy působí protizánětlivě, podporuje krvetvorbu, zmírňuje sennou rýmu, podporuje činnost střev, snižuje obsah cukru v krvi a pomáhá při nachlazení.

Výskyt: *Urtica urens* byla sledována v těchto obcích: Březí, Doubravice, Hajany, Kadov, Kocelovice, Lnářský Málkov, Mačkov, Nová Ves, Řečice, Třebohostice, Újezd u Kasejovic.
Nalezena byla v 18 z 22 sledovaných vesnic.

59. *Verbena officinalis* L. – sporýš lékařský

Čeleď: *Verbenaceae* – sporýšovité

Popis: Povětšinou vytrvalá, méně často jednoletá, 30 – 70 cm vysoká bylina s přímou, dole dřevnatějící, 4hrannou lodyhou.

Stanoviště: Tento jediný náš zástupce čeledi sporýšovitých se vyskytuje na návsích, u cest a silnic, podél příkopů, na rudérálních místech, hrázích a kamenitoštěrkovitých březích toků, úhorech, i jako plevel v zahradách a na dvorech.

Roste na antropogenních, čerstvě vlhkých, živinami bohatých, písčito-hlinitých až hlinitých půdách.

Využití: Sporýš lékařský je léčivou bylinou, používanou proti bolestem hlavy, při zažívacích problémech, na podporu funkce jater a ledvin. V dnešní době se mu však nevěnuje již taková pozornost jako v minulosti.

Výskyt: *Verbena officinalis* byl sledován v těchto obcích: Doubravice, Třebohostice.
Nalezen byl ve 2 z 22 sledovaných vesnic.

5. Diskuse

V poslední době se objevují názory, že publikování studií přinášející pouhý popis společenstev či soupis druhů určité oblasti, se pomalu, ale jistě ve vědeckém tisku stane anachronismem. Další shromažďování primárních dat bez analytického zpracování bude do budoucna stále více ztrácet smysl (Pyšek, 1994). Proto jsem se rozhodl, že nebudu pokračovat v této a získaná data nevyužiji pouze pro výčet sledovaných druhů, ale že zhodnotím nálezy statisticky a pokusím se zjistit, proč tyto rostliny na našich vesních vřbec rostou.

Výzkum jsem prováděl převážně v letním období. Domnívám se, že při determinaci flóry není důležitý jarní aspekt, poněvadž sledované druhy lze snadno rozeznat i mimo dobu kvetení. Některé druhy rostou převážně na zahrádkách a soukromých pozemcích, kam jsem také na povolení majitelů vstupoval. Samozřejmě je, že na všechny pozemky v obcích jsem se nedostal a díky tomu mohou být výsledky zkreslené. Díky spolupráci s městským úřadem v Blatné a potvrzením o této spolupráci, nebyl problém v průzkumu flóry v zemědělských družstvech, alespoň po této stránce byl průzkum obcí kompletní.

Počet druhů může být ovlivněn přístupem autora např. vymezením území (zda je zahrnuta okrajová zóna), taxonomickým přístupem, zahrnutím či vynecháním určitých skupin rostlin (např. ergasiofygofytů) a pečlivostí zpracování (Pyšek, 1989). Svůj výzkum jsem proto prováděl ve všech obcích konstantním způsobem, tzn., soupisy jsem prováděl jen ke značkám označujícím začátek resp. konec obce, obce jsem procházel zhruba stejně rychle a výzkum prováděl se stejnou pečlivostí, přičemž jsem měl na paměti pozdější analýzu dat.

V dnešní moderní době si ve střední Evropě ztěžji představíme ruderální vegetaci na jiných místech než na rumištích nebo ve zpustlých prolukách. V minulosti to však byly i ve městech ohrady s dobyt看em (dobytčí trhy), hnojiště, průhony, tržiště všeho druhu, u středověkých měst a hradů suché hradební příkopy a parkány, zákoutí různých prostranství nutných k provozu některých řemesel (hrnčíři, koželuzi, bednáři apod.),

nahrazená v moderní době továrními nádvořími s prostory skladů apod (Opravil 1980).

Květenu, kterou jsem studoval, lze rozdělit do třech skupin. První skupinou jsou archeofyty. Na tuto skupinu jsem se soustředil nejvíce. Jsou to rostliny nepůvodní na Blatensku, které do krajiny byli zaneseny člověkem již asi v pravěku. Mezi tyto rostliny patří např. rmen smrdutý (*Anthemis cotula*), sporýš lékařský (*Verbena officinalis*) – těchto druhů však příliš mnoho nalezeno nebylo. Další skupinu tvoří apofyty. Tyto rostliny jsou na území původní, rostoucí v lesích na Blatensku. V lidských sídlištích našly vhodné a někdy i vhodnější podmínky k výskytu a rychle a hojně se rozšířily. Patří mezi ně např. kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*). Tato skupina nebyla v práci studována. Poslední skupinou jsou neofyty. Ty se u nás rozšířili až v novověku. Patří mezi ně např. heřmáněk vonný (*Chamomilla suaveolens*), turanka kanadská (*Conyza canadensis*), pětour (*Galinsoga sp.*).

Zdá se, že jedinou cestou vedoucí k částečné záchraně mizejících druhů a celých společenstev je zřizování živých skanzenů ve volné přírodě. Na části pozemků uvnitř a v okolí skanzenu by bylo možné simulovat podmínky vyhovující ohroženým druhům (Kopecký et Hejný, 1992).

Většina rostlin měla v minulosti své využití. Naši předci žili podle zákonů přírody, věděli k čemu je, která kytka potřebná, na co je dobrá a znali její využití. Poznali podle rostlin, jaké bude počasí, jaká bude letos úroda a spousty přírodních zákonitostí. Vymýšleli si lidové názvy pro rostliny podle toho, jak vypadali a co jim připomínali. Když se ten rok neurodilo, jedli například merlík všedobrá (*Chenopodium bonus – henricus*) nebo bukvice. Spousta rostlin se využívala v lidovém léčitelství – řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*), pilát lékařský (*Anchusa officinalis*), lopuch větší (*Arctium lappa*), měrnice černá (*Ballota nigra*), šanta kočičí (*Nepeta cataria*), srdečník obecný (*Leonurus cardiaca*), některé se používali při vaření, jako koření nebo jen k dochucování pokrmů-řeřicha ladní (*Lepidium campastre*), křen selský (*Armoracia rusticana*). Jiné měli zase funkci při odpuzování hmyzu nebo drobných savců např. rmen smrdutý (*Anthemis cotula*). Vědomosti si dědili z pokolení na pokolení. Dnešní člověk již takové věci nezná a nahrazuje klasické přírodní látky chemickými. U spousty

léčivých rostlin se již ani neví co léčily a k čemu byly, to že se používaly k léčení, víme již pouze podle názvu.

Neubývají pouze vědomosti, ale i samotné rostliny. Úbytek rostlin se projevuje během posledního století. Vesnice se přeměňují v chalupářské oblasti a každý chalupář chce odpočívat na krásném pozemku, občané odjíždějí za prací do měst a zemědělství je na ústupu. Je to nevýdělečná činnost, kterou nechce příliš mnoho lidí dělat, protože proč by dělali něco, kde ztrácí čas, zdraví a nemají, zato dostatečnou odměnu. Avšak zemědělské vesnice archeofytům vyhovují. Mají výživné dusíkaté půdy a místo k růstu. Kvůli prostoru se musejí stahovat mezi domy, k paždí domů, k zemědělským družstvům a na okraje obcí. Jsou námi vyháněny. Podmínky se z dřívějších vhodných mění na pomalu nehostinné a nevhodné k růstu. Rostliny byly zvyklé na původní vesnice několik staletí a nyní během jednoho století se všechno mění a oni se nestačí adaptovat, dochází k úbytku a ústupu. Je ještě jeden problém, tím jsou rostliny, kterým tyto podmínky vyhovují, jsou to tzv. invazní rostliny. Ostatní rostliny vytlačují, zastiňují jim.

Blatensko má vcelku rozmanitou krajinu, jsou zde lesy, rybníky, louky, pole, kopce... Osídlení je vcelku rovnoměrné, ale když se podíváme do mapy, všimneme si velkého neosídleného prostoru v okolí obcí Tchořovice a Čekanice. Toto je způsobeno tím, že v blízkosti těchto vesnic jsou velké lesy nebo pole a rybníky.

Zdali je druh podle literatury hojný nebo vzácný, je velmi relativní. Pro území naší republiky nebo území jižních Čech může být druh podle literatury hojný, avšak v intravilánech obcí se může nacházet jen velmi zřídka (Komín, 2000). Z toho důvodu jsem v komentářích uváděl výčet obcí, v kterých byl výskyt mnou potvrzen. Podle toho jsem si potom mohl udělat svůj vlastní obrázek o hojnosti druhů.

6. Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit dnešní stav rozšíření u druhů, které byly v minulosti jistě hojné v celé oblasti Blatenska. Na základě toho posoudit diverzitu. Jak je tomu dnes jsem si zjišťoval v terénu a z literatury a jak tomu bylo dříve pouze z literatury.

Je pochopitelné, že se změnou vesnic se museli změnit i rostliny, tedy výskyt rostlin. Snižuje se výskyt a převážně i počet. Rostliny jsou na ústupu a každým rokem ubývají více a více. Toto přímo souvisí se zatrávňováním návsí, vybetonováním návesních rybníčků a potoků, rušením zemědělství, chalupářstvím a tím upravováním dvorků, zahrádek a pravidelným sekáním trávníků. Naše vesnice se snaží jít po vzoru západoevropských obcí a nepřírozně zasahují do stanovišť, která vznikala několik desítek let. Pak se nemůžeme divit, že jsou naše obce chudé na diverzitu rostlin. Je spousta faktorů, které ovlivňují dnešní ráz vesnic a výskyt rostlin. Touto prací jsem chtěl především zjistit dnešní stav rozšíření u druhů, které byly v minulosti jistě hojné v celé oblasti Blatenska.

Hojnost výskytu druhů jsem se snažil rozdělit tak, aby co nejlépe vystihla situaci v obcích. Stanovil jsem si kriteria, podle kterých jsem jednotlivé druhy zařadil do stupně hojnosti. Druhů s velmi hojným výskytem (výskyt od 70% a více) bylo nejvíce, a to 21. Přičemž ty, které jsem našel ve všech sledovaných obcích, jsou *Armoracia rusticana*, *Ballota nigra*, *Lamium album*, *Sonchus oleraceus*, *Potentilla anserina*. Další stupeň, hojný výskyt, jsem prokázal u 6 druhů, kritérium výskytu je v rozmezí 69%-50%. Druhů s častým výskytem bylo 10 a rozmezí u této kategorie je 49%-30%. Následují druhy s roztroušeným výskytem (15%-29%) bylo nalezeno jen 8. A konečně vzácné druhy s výskytem, který je pod 15%, jsem prokázal v 15 případech. Je zde několik druhů, které nebyly viděny ve sledovaných obcích na Blatensku vůbec (ty jsou ale již zařazeny v kategorii vzácných druhů), jsou to *Chenopodium vulvaria*, *Hyoscyamus niger*, *Onopordum acanthium*, *Datura stramonium var. stramonium*, *Datura stramonium var. tatula* a *Impatiens glandulifera*.

Když se podíváme na obce, ve kterých bylo nalezeno nejvíce sledovaných druhů, na prvním místě je obec Kocelovice z 39 pozorovaných druhů z 59 celkových.

Dále jsou Třebohostice a Hajany s 35 druhy. Naopak nejméně druhů bylo prokázáno v obci Paštiky.

7. Použitá literatura

AICHELE D., GOLTE – BECHTLE M. (1998): Co tu kvete?.- Ikar Praha, Praha, 430 p.

ANONYMUS (1988): Příroda Strakonicka a její ochrana. – 152 p., Muz. stf. Pootaví , Strakonice.

ANONYMUS (1995): Atlas 1:200 000, Česká republika. – Marco Polo, Harmanec.

ANONYMUS (1999): Zlaté stránky. Oficiální telefonní seznam. Blatná, Strakonice. – Mediatel, České Budějovice.

ANONYMUS s (1999): Okres Strakonice 1:75 000, Geodézie ČS a.s., Česká Lípa.

ČECH V. et al. (1962): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě Československa. – 1:200 000, M – 33 – XVII, České Budějovice, M – 33 – XXXIII, Vyšší Brod, Geofond, v nakladatelství ČSAV, 214 p.

ČEPEK L. et al. (1961): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě Československa. – 1:200 000, M – 33 – XX, Plzeň, Ústřední geologický ústav, v nakladatelství ČSAV, 214 p.

DEYL M., DEYLOVÁ-SKOČDOPOLOVÁ B. (1989) : Květena Blatenska. – Národní muzeum, Praha, 235p.

DOSTÁL J. (1989) : Nová květena ČSR 1.,2. - Academia, Praha.

ENGEMANN M. (1992) : Léčivé síly z přírody. - Dona, České Budějovice, 1, 63 p.

FRIEDRICH A. (1998) : Okresní generel ÚSES. – POÚ Blatná, Blatná, p. 10 – 44.

GERSTMEIER R. (1994) : Steinbachův velký průvodce přírodou. – GeoCenter, Praha, 1.

HLAVA B., VALÍČEK P. (1997) : 88 rad bylinkářům. – Polygrafia, Praha, 1: 24–158.

HEJNÝ S. et SLAVÍK B. [ed] (1988): Květena České socialistické republiky. Vol. 1. 557 p., Academia, Praha.

HEJNÝ S. et SLAVÍK B. [ed] (1990): Květena České republiky. Vol. 2. – 540 p., Academia, Praha.

HEJNÝ S. et SLAVÍK B. [ed] (1992): Květena České republiky. Vol. 3. – 542 p., Academia, Praha.

<http://botanika.wendys.cz/>

<http://www.mapy.cz>

<http://www.mesto-blatna.cz/>

<http://www.priroda.cz>

CHÁN V. et VOKOUN V. (1961): Květena Strakonicka. – Zpr. Kraj. Vlastiv. Muz. České Budějovice, 1961:2-4.

CHÁN V. et ŽÍLA V. (1988): Květena - in: Anonymus: Příroda Strakonicka a její ochrana. - 152 p., Muz. stř. Pootaví, Strakonice.

JIRÁSEK V., STARÝ F. (1986) : Kapesní atlas léčivých rostlin. – Státní pedagogické nakladatelství, Praha: 319 p.

KAREŠOVÁ P. (1998): Výskyt bioindikačně významných taxonů vyšších rostlin ve vybraných vesnicích na Blatensku. – 85p., ms. (Diplomová práce), depon in Pedagogická fakulta – Jihočeská Univerzita, České Budějovice.

KODYM O. et al. (1961): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě Československa. –

1:200 000, M – 33 – XXVI, Strakonice, Ústřední geologický ústav,
v nakladatelství ČSAV, 149 p.

KODYM O. et al. (1963): Vysvětlivky k přehledné geologické mapě Československa. –
1:200 000, M – 33 – XXI, Tábor, Geofond, v nakladatelství ČSAV, 232 p.

KOMÍN J. (2000) : Faktory ovlivňující výskyt archeofytů v obcích Strakonicka. –
137 p. – ms. (Diplomová práce) depon in: Přírodovědecká fakulta – UK, Praha.

KOPECKÝ K. et HEJNÝ S. (1992): Ruderální společenstva bylin České republiky. –
Studie ČSAV, 1992/1:1-128.

CHÁN V. (EDIT) (1999) : Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. -
Příroda, Praha, 16: 1–284.

NOVÁKOVÁ B. et al. (1991): Zeměpisný lexikon ČR, Obce a sídla A – M. - 603 p.,
Academia, Praha.

NOVÁKOVÁ B. et al. (1991): Zeměpisný lexikon ČR, Obce a sídla N – Z. - 609 - 1225
p., Academia, Praha.

ODYOVÁ P. (1995): Velký atlas léčivých rostlin. – Neografia, Martin, 2.

OPRAVIL E. (1980): Z historie synantropní vegetace I. - VI. - Živa, Praha, 28:4-5,
53-55, 88-90, 130-131, 167-168, 206-207.

PATERA T. (1985): Přírodní poměry a výskyt zlata na Blatensku - in: Anonymus:
Sborník k 750. výročí Blatné. - 237 p., Měst. muz. Blatná, Blatná.

PELÍŠEK J. et SEKANINOVÁ D. (1975a): Granulometrické asociace ČSR. - Soubor
map fyzickogeografické regionalizace ČSR, Geografický ústav ČSAV, Brno.

- PELÍŠEK J. et SEKANINOVÁ D. (1975b): Pedogenetické asociace ČSR. - Soubor map fyzickogeografické regionalizace ČSR, Geografický ústav ČSAV, Brno.
- PRIMACK R. B., KINDLMANN P., JERSÁKOVÁ K., 2001: Biologické principy ochrany přírody. Portál, Praha.
- PYŠEK P. (1989): Archeofyty a neofyty v ruderální flóře některých sídlišť v Čechách. – Preslia, Praha, 61:209-226.
- PYŠEK P. (1994): Současné metody, možnosti a omezení výzkumu flóry a vegetace sídlišť: review. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 29, Mater. 10:15-32.
- QUITT E. (1975) : Klimatické oblasti ČSR.- Soubor map fyzickogeografické regionalizace ČSR, Geografický ústav ČSAV, Brno.
- SKALICKÝ V., TOMAN J. (1958) : Příspěvek ke květeně Blatenska – Preslia, Praha, 30 : p. 307 – 326.
- SKALICKÝ V. et al. (1961) : Příspěvek ke květeně Blatenska a přilehlých území II. - Preslia, Praha, 33: p. 154 – 196.
- SKALICKÝ V., VANĚČEK J. et al. (1980) : Příspěvek ke květeně Blatenska a přilehlých území III. – Sborník Západočeského muzea, Plzeň, 36: p. 1 – 139.
- SLAVÍK B. [ed] (1995) : Květena České republiky 4. – 529 p. – Academia, Praha.
- SLAVÍK B. [ed] (1997) : Květena České republiky 5. – 568 p. – Academia, Praha.
- TREYBAL M. (1988): Přírodní poměry - in: Anonymus: Příroda Strakonicka a její ochrana. - 152 s., Muz. stř. Pootaví, Strakonice.
- VRÁNA M. (1935) : Z paměti města Blatné 1914 – 1933. – Bratří Římsové, Blatná, p.

29 – 256.

VRÁNA M. (1926) : Město Blatná – Knihtiskárna K. Nepodala, Blatná, p. 225 – 240.

8. Přílohy

- 1) Seznam obcí a osad na území fyto geografického podokresu 36a – Blatensko
- 2) Abecední seznam sledovaných druhů
- 3) Geomorfologické členění okresu Strakonice
- 4) Mapa zájmové oblasti – červeným rámečkem jsou označeny sledované oblasti

1) Seznam obcí a osad na území fyto geografického podokresu 36a – Blatensko

1. Starý Smolivec – osada
2. Hvoždany-obec
3. Pozdyně-osada
4. Leletice-obec
5. Tisov – osada
6. Mladý Smolivec – obec
7. Metly – osada
8. Březí – osada
9. Újezdec – osada
10. Záhrobí – osada
11. Bělčice – obec
12. Zámlyní – osada
13. Předmíř – obec
14. Újezd u Kasejovic – osada
15. Říště – osada
16. Hornosín – obec
17. Závěšín – osada
18. Kasejovice – obec
19. Zahorčice – osada
20. Lnáře – obec
21. Kocelovice – obec
22. Chlum-osada
23. Dobšice – obec
24. Drahenický Málkov – osada
25. Černívsko – osada
26. Chobot – obec
27. Újezd u Skaličan – osada
28. Střížovice – osada
29. Myštice – obec
30. Vahlovice – osada
31. Řesanice – osada
32. Hradiště – obec
33. Tchořovice – obec
34. Řečice – osada
35. Bezdědovice – obec
36. Paštiky – osada
37. Skaličany – osada
38. Černice – osada
39. Nová Ves – obec
40. Nezdřev – obec
41. Zahorčičky – osada
42. Kovčín – obec
43. Milčice – osada
44. Olšany – obec
45. Kvášňovice – obec
46. Maňovice – osada
47. Defurovy Lažany – obec
48. Újezd u Chanovic – osada
49. Chanovice – obec
50. Bezděkov – obec
51. Pole – osada
52. Kadov – obec
53. Lnářský Málkov – osada
54. Vrbno – osada
55. Mračov – osada
56. Blatenka – osada
57. Mačkov – obec
58. Hněvkov – osada
59. Buzice – osada
60. Pacelice – osada
61. Němčice – osada
62. Lažánky – obec
63. Jindřichovice – osada
64. Záboří – obec
65. Bratronice – obec
66. Milčice – osada
67. Čekanice – osada
68. Lažany – obec
69. Sedlice – obec
70. Katovsko – osada
71. Nahošín – osada
72. Doubravice – obec
73. Láz – osada
74. Rojice – osada
75. Třebohostice – obec
76. Chrástovice – obec
77. Velká Turná – obec
78. Leskovice – osada
79. Hajany – osada

2) Abecední seznam sledovaných druhů

Aethusa cynapium L.

Anthemis cotula L.

Arctium lappa L.

Arctium minus (Hill.) Bernh.

Arctium tomentosum Mill.

Armoracia rusticana Gaert, Meyer et Scherb.

Artemisia absinthium L.

Atriplex patula L.

Atriplex sagittata Borkh.

Ballota nigra L.

Carduus nutans L.

Carduus crispus L.

Chaerophyllum aromaticum L.

Chelidonium majus L.

Chenopodium bonus – henricus L.

Chenopodium glaucum L.

Chenopodium hybridum L.

Chenopodium polyspermum L.

Chenopodium vulvaria L.

Cichorium intybus L.

Cirsium vulgare (Sav) Ten.

Conium maculatum L.

Conyza canadensis (L.) Cronq.

Datura stramonium var. *stramonium* L.

Datura stramonium var. *tatula* L.

Descurainia sophia (L.) Webb ex Prantl.

Echium vulgare L.

Erysimum cheiranthoides L.

Euphorbia helioscopia L.

Euphorbia peplus L.

Galeopsis pubescens Besser

Galinsoga parviflora Cav.

Galinsoga urticifolia (Humb., Bonpl. et Kuntb.) Benth. In Oerst.

Geranium pusillum L.

Geum urbanum L.

Impatiens glandulifera ROYLE.

Impatiens parviflora DC.

Hyoscamus niger L.

Lactuca serriola L.
Lamium album L.
Leonurus cardiaca L.
Lepidium campastre (L.) R. Brown
Malva neglecta Wallr.
Malva sylvestris L.
Matricaria discoidea DC.
Melilotus alba Medic.
Melilotus officinalis (L.) PALLAS
Nepeta cataria L.
Onopordum acanthium L.
Pastinaca sativa subsp. *urens* GODR.
Potentilla anserina L.
Pyrethrum parthenium (L.) Smith
Sisymbrium officinale (L.) SCOP. *Sonchus asper* (L.) Hill.
Sonchus asper (L.) HILL
Sonchus oleraceus L.
Tanacetum vulgare L.
Urtica urens L..
Torilis japonica (Houtt.) D.C.
Verbena officinalis L.

Tab. 8:

Geomorfologické členění okresu Strakonice

Provincie	Česká vysočina					
Soustava	Českomoravská soustava				Šumavská soustava	
Oblast	Středočeská pahorkatina		Jihočeské pánve		Šumavská hornatina	
Celek	Blatenská pahorkatina	Benešovská pahorkatina	Českobudějovická pánve		Šumavské podhůří	
Podcelek	Horažďovická pahorkatina	Březnická pahorkatina	Putimská pánve	Blatská pánve	Bavorovská vrchovina	Vimperská vrchovina
Okrsek	Hvozdánská pahorkatina	Bělčická pahorkatina	Strakonická kotlina	Vodňanská pánve	Prácheňská pahorkatina	Maldotická vrchovina
	Kasejovická pahorkatina	Mirovická vrchovina	Kestřanská pánve		Volyňská vrchovina	Vacovická vrchovina
	Střelskohoštická pahorkatina		Mladějovická pánve		Miloňovická pahorkatina	Bělečská vrchovina
	Radomyšlská pahorkatina				Husinecká vrchovina	
	Blatenská kotlina				Netonická vrchovina	
					Netolická pahorkatina	

Mapa Blatenska: měřítko 1:200 000

